БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган.

№ 263 (8788)
НОЯБРИИН 6
ЧЕТВЕРГ
1958 он

Сэн 20 мүнгэн

КПСС-эй ЦК-гэй РСФСР-тэхи БЮРОДО, РСФСР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын областьнууд, хизаарнууд болон автономно республикануудай эрэгтэй, эмэгтэй колхознигуудта, совхозууд болон РТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэ, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэ, партийна, советскэ, комсомольско хүдэлмэрилэгшэдтэ, бүхы ажалшадта

Российска Федерациин колхознигууд, совхозууд болон РТС-үүдэй хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, бүхы ажалшад ороoһо таряа ургуулжа абалгые, гүрэндэ худалдалгые дээшэлүүлхэ талаар элитэ ехэ амжалта туйлаа гэжэ Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет, ССР Союзай Министрнүүдэй Совет ехэ ханалгатайгаар тэмдэглэнэ. Республикын колхозууд, совхозууд энэ жэлдэ һайн ургаса ургуулжа, гүрэндэ 1 миллиард 930 миллион пүүд ороoһо таряа худалдаһан байна. Энэнь түсэбөөр хараалагдаһанда орходоо 230 миллион пүүдээр, үнгэрэгшэ жэлдэ худалдаһанда орходоо 553 миллион пүүдээр үлүү ехэ болоно.

Ороoһо таряанай түлөө тэмсэлдэ Российска Федерациин туйлаһан амжалта хадаа шэнэ, боро газар үргэнөөр ашаглаха тушаа партиин хараа бодолой зүб байһаниие үшөө дахин гэршэлбэ. Шэнэ газар ашаглалга хадаа товарна ороoһо таряа абалгые эрид ехэдхэхэ хэрэгтэ шиидхэхы эрхэ нүхэсэл боложо үгэһэн байна.

Республикын колхозууд, совхозууд сахарай свёкло абалгые ехэдхэхэ тухай парти, правительствын заабарине нэрэтэй солотойгоор бэелүүлээ. Энэ ургамалай тарилгын талмай нэгэ жэлэй туршада 333 мянган гектараар үргэдхэгдэжэ, элбэг ехэ ургаса абтаад, сахарай свёкло гүрэндэ худалдаха түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ байна. Бүхы дээрээ гүрэндэ 160 миллион шахуу центнер свёкло худалдагдаха юм. Энэнь 1957 онойхидо орходоо хоёр дахин шахуу ехэ болоно. Энэ жэлэй ургасаһаа 26,7 миллион пүүд сахар абтаад байна. Энэнь үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхидэ орходоо 6,8 миллион пүүдээр ехэ болоно. Тиихэдэ бүхы дээрээ 1958 оной ургасаһаа оромнай 85 миллион шахуу пүүд сахар абаха байна. Энэнь бүхы 1953 ондо абаһанда орходоо 2,5 дахин ехэ болоно.

Республикын колхозууд, совхозууд наран сэсэгэй болон бусад тоһото ургамалнуудай һайн ургаса абажа, эдэ ургамалнуудай үрэһэ үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 33 миллион пүүдээр үлүү ехые гүрэндэ худалдаба. Хартаабха, овощь, бахчева ургамалнууд болон виноград бэлэдхэхэ түсэбүүдээ республика амжалтатайгаар бэелүүлжэ байнхай. Мүнөө үедэ 1953 оной энэ үеынхитэй сасуулхада хартаабха 1,4 дахин, овощь—1,7, бахчева ургамалнууд—2,5, виноград—1,8 дахин ехээр бэлэдхэгдээд байна.

Хүдөө ажахын энэ жэлдэ Российска Федерациин колхозууд, совхозууд кукурузын буурсаг болон эшэ набшаһа ехэ талмай дээрэһээ элбэгээр абаа. Энэнь кукурузын ороoһо бүхы 1957 ондо худалдагдаһанда орходоо 3,5 дахин ехые худалдаха, үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ кукурузын силос хоёр дахин ехээр дараха, кукурузын буурсаг эдеэшэһэн үедэнь нилээд ехээр силос болгохо арга олгоо. Мал ажалай продуктнуудые саашадань бүри ехээр абаха, өөрынь үные химдаруулха шухала эрхэ нүхэсэл республика дотор байгуулагданхай.

Ниитын мал ажалые хүгжөөлгэдэ Российска Федераци нилээд ехэ амжалта туйлаа. Эбэртэ бодо малай тоо толгой үнгэрэгшэ жэлэй зохихо үеынхитэй сасуулхада, 1958 ондо 1917 мянган толгойгоор, тэрэ тоодо үнеэдүүд—420 мянган толгойгоор олошороо. Гахай 625 мянган толгойгоор, хони ямаан—1965 мянган толгойгоор олошорбо. 1953 онойхидо орходоо гүрэндэ һүн 2 дахин, мяхан—1,7, үндэгэн—1,9, ноoһон—1,5 дахин ехээр худалдагдаа.

Хүдөө ажахые эрид дэбжэхын түлөө тэмсэлэй үедэ олон арбаад мянган комбайнернууд, лафетнэ жаткануудай машинистнууд, трактористнууд, шофёрнууд, колхознигууд, совхозууд болон РТС-үүдэй хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд ажалай баатаршалга харуулжа, бүгэдэ ниитын хүндэлэлдэ хүртэһэн байна. Промышленна предприятинууд хүдөө ажахыда тракторнууд болон хуряалгын машинануудые олоор, запасной частьнууд болон материалнуудые ехээр үгэжэ, ургасаяа хуряаха хэрэгтэнь колхозууд, совхозуудта туйлай ехэ туһаламжа үзүүлээ. Партийна организацинууд үргэн ниитын үүсхэл эдэбхиие бүхы хэмжээгээр хүгжөөн, түрүү дүршэл дэлгэрүүлхын түлөө, хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые саашань хүгжөөхын түлөө, мяха, һү, тоһоной хүн бүхэндэ хүртэсын талаар США-е ойрын жэлнүүдэй туршада хүсэхэ зорилго бэелүүлхын түлөө оролдосотойгоор тэмсэжэ байна.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет ороoһо таряа, сахарай свёкло болон хүдөө ажахын бусад продуктнуудай абалгые, гүрэндэ худалдалгые ехэдхэхэ талаар ехэ амжалта туйлаһантайнь дашарамдуулан Российска Федерациин эрэгтэй, эмэгтэй колхознигуудые, РТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэришэдые, механизаторнууд болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые, партийна, советскэ, профсоюзна, комсомольско хүдэлмэрилэгшэдые, бүхы ажалшадые халуунаар амаршалаад, колхознигууд, хүдэлмэришэд болон интеллигенци, хүдөөгэй бүхы ажалшад КПСС-эй XXI съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлэн, хүн зондо хэрэгтэй эдеэ хоолой зүйлнүүдые, хүнгэн промышленностьда хэрэгтэй түүхэй эдүүдые элбэг ехэ болгохын түлөө манай орондо коммунизмын илахын түлөө бүгэдэ арадай тэмсэлдэ шэнэ нэмэлтэ оруулха байха гэжэ батаар этигэжэ байһанаа мэдүүлнэ.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ

СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ

Агуухэ Октябриин 41 жэлэй ойдо

Москвада ажалшадай баярай суглаанууд болоно

Агуухэ Октябриин социалистическэ революциин 41 жэлэй ойдо зорюулагдан ажалшадай баярай суглаанууд Москвагай районуудта ноябриин 3-да болобо.

Куйбышевска районой партийна, советскэ, комсомольско болон ниитын организацинуудай түлөөлэгшэд түмэр замшадай культурын Центральна байшан соо сугларба. Эндэ академик М. В. Митин элидхэл хэһэн байна.

«Красный пролетарий» заводой, Орджоникидзын нэрэмжэтэ станок бүтээлгын заводой, «Красный Октябрь», «Ударница» фабрикануудай, Ломоносовой нэрэмжэтэ гүрэнэй Московско университедэй болон Ленинскэ районой бусад предприятинуудай, эмхи зургаануудай түлөөлэгшэдэй баярай суглаан дээрэ КПСС-эй МГК-гэй секретарь В. И. Устинов элидхэл хэбэ.

«Правда» газетын хүдэлмэрилэгшэдэй коллективэй Культурын байшан соо Октябрьска районой ажалшадай суглаан болоо. КПСС-эй ЦК-гэй РСФСР-тэхи бюрогой таһагые даагшын орлогшо К. П. Рыбаков энэ суглаан дээрэ элидхэл хэээ.

Советскэ Армиин Центральна театр соо болоһон суглаанда Дзержинскэ районой хоёр мянга шахуу ажалшад хабаадажа, КПСС-эй МГК-гэй таһагые даагша А. А. Добродомовой элидхэл шагнаһан байна. КПСС-эй ЦК-гэй дэргэдэхи марксизм-ленинизмын институдай директор Г. Д. Обичкин Сталинска районой ажалшадай түлөөлэгшэдэй баярай суглаан дээрэ элидхэл хэбэ.

(ТАСС).

Молдавска ССР-эй хүдөө ажахын ажалшадай амжалта

Молдавска ССР-эй хүдөө ажахын ажалшад КПСС-эй XXI съездын, Агуухэ Октябриин 41 жэлэй ойн хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлэн, ороoһо таряа, наран сэсэгэй үрэһэ, эфиро-тоһото ургамалнуудые, виноград, торгоной коконуудые, каракулиин арһа болон нарай хурьганай арһа худалдаха гүрэнэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэбэ.

Гүрэндэ 17,6 миллион пүүд ороoһо таряан худалдагдаа. Энэнь түсэбһөө 3 миллионоор үлүү болоно. 5 миллион шахуу пүүд кукуруза худалдагдаа.

Республикын колхоз, совхозуудта һү һаалга тухай

1958 оной ноябриин 1-нэй мэдээн

Аймаг	Үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн (килограммаар): 1958 оной январиин 1-һээ ноябриин 1 болотор (килограммаар)	Октябрь һарада
Байкало-Кударын	1322	73
Баргажанай	972	67
Бичурын	1230	77
Зэдын	1133	81
Яруунын	1042	56
Заиграйн	1083	52
Закаменай	848	44
Иволгын	1344	80
Кабанскын	1513	85
Хэжэнгын	932	30
Кударын	1370	63
Курумканай	962	59
Кяхтын	1357	78
Мухаршэбэрэй	1085	62
Ахын	214	21
Прибайкальска	1515	80
Сэлэнгын	1317	93
Тарбагатайн	1278	87
Ториин	950	71
Түнхэнэй	1081	58
Хориин	937	44
Баунтын	1116	44
СОВХОЗУУД:		
Борьёогой	1871	140
Яруунын	1442	97
«Эрдэм»	1471	73
Бичурын	2080	115
Кяхтын	1979	90
Сэлэнгын	1187	95
Хориин	1080	49

...эрхим шанартай, һайн сортын үрэһэ бэлдэе

...жэлдэ үндэр баян ургаса ...ын тула эгээн түрүүн эрхим ...ай, нютагай эрхэ байдалда ...н һайн сортын үрэһэ хүрэн...тэй. Энээниие һайса ойлго...лхоз, совхозой хүтэлбэрилэг...эһэ хааха түсэбөө дүүргээд, ...сэбэрлэжэ, тарилгын ша...үргэжэ, һайн сортын үрэ...далдажа байнхай.

...рын аймагай колхозуудай, ...совхозой хүтэлбэрилэгшэд, ...ууд эрхим шанартай үрэһэ ...бэлдэхэ хэрэгтэ онсо анха...дуулна. Эндэхи Дзержин...нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэг...хэр Серебренников) жэлһээ ...бүхы тарилгаяа һайн сортын ...хэдэг. Тэрэнэйнгээ ашаар, ...рилгые гол түлэб пар дээрэ ...байгша ондо тус колхоз ...аряалангайнгаа гектар бүри ...8 центнер ороoһо таряа абаа. ...ороoһо таряагаа амяарлан ху...гүрэндэ тэрэниие худалдаха ...болзорһоонь урид дүүргээд, ...абар хэрэглэгдэхэ табан ...аран центнер эрхим сортын ...эһэ хүрэнгэ тэдэнэр бэлдэн...нэ шухала хэрэгые тэрэшэ...ровскиин, XIX партсъездын, ...ай нэрэмжэтэ колхозууд ...атайгаар ябуулжа байна.

...шанартай үрэһэнэй ямар ...агтай байһые үшөө иимэ жэ...рэ харуулжа болоно. Кабан...аймагай Сталинай нэрэмжэтэ ...һүүлшын табан жэлэй тур...ороoһо таряанай тогтууритай ...ргаса хуряана. Энэ үедэ гек...дунда зэргээр 14 центнер ур...эһэнэр жэл бүри абаһан бай... Яагаад иимэ баян ургаса ...б гэхэдэ, эгээн түрүүн үрэ...жахые һайнаар эмхидхээ. ...ондо гүрэндэ гурба мянган ...ороoһо тушаабал, тэрэнь ...б һайн сортын таряан бай...у. Мүнөө үедэ бардам хүрэ...хүрэнгэнь бүхыдөө шэ...сортын таряагаар хааг...айнхай. Гадна энэ колхоз ...ооборот баримталдаг бо...ороoһото ургамалнуудаа бү...пар дээрэ таридаг. Тиин тус ...ой адли эрхэ байдалтай XX ...здын нэрэмжэтэ колхоз үрэ...нгэдэ анхарал табидаггүй, ...лдүүрилхэ, тарилга хэхэ ...сахидаггүйһөө боложо, ба...са абана. Энэ жэлдэ гекта...л 8 центнер ургаса хуряаһан ...ом.

...хүрэнгэ хааха түсэбөө мүн ...н, Байкало-Кударын, То...аймагай колхозууд дүүргээд, ...сэбэрлэнэ, тарилгын шанар...энэ.

...энэ харюусалгатай, шуха...элмэридэ хайша хэрэгээр ...ябадал али олон үзэгдэ...аиграйн аймагай колхозууд ...жэл биратай ургаса абажа ...үй. Тиигээшье һаа бии бай...оһо таряагаа сэбэрлэжэ, үрэ...гэдэ хааха, республикын бу...агуудһаа тэрэниие худалда...ха гэжэ оролдоногүй. Тэрээн ...боложо аймагай колхо...эһэ хааха түсэбөө арайхан ...жа байна. Тиин тэрэнэйнь шанар муу, мүнөө хүрэтэр сэбэрлэжэ дүүргэгдээгүй, хаагдаһан үрэһэнэйнь миил гурбанай нэгэ хуби һайн сортын гэжэ тоологдоно. Хартаабхын үрэһэ хааха түсэб эндэ арайхан хорёод процентээр дүүргэгдээ.

Иимэрхүү байдал Закаменай, Хориин, Баргажанай, Яруунын аймагуудай олохон колхозуудта үзэгдэнэ. Закаменай колхозууд нютагай байдалда таараһан, ургаса ехэтэй һайн сортын үрэһэтэй болохо хэрэгтэ анхарал табинагүй. Тиимэл хадаа мүнөө хаагдаад байһан үрэһэнэйнь бройдоо хорёод процентнь һайн сортын байха юм. Эндэхи колхозуудта ороoһо таряа сэбэрлэхэ хүдэлмэри аали нобшоор ябуулагдана. Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо мянгаад центнер таряан сэбэрлэгдээгүй газаа хэбтэжэ, шубуу шонхорто үригдэжэ байһаар.

Байгша ондо ороoһо таряанай үрэһэ хүрэнгэ хүсэд хүрэхөөр хааха арга боломжо хаа хаанагүй бии. Тиимэһээ колхозой хүтэлбэрилэгшэд үдэр саг гээнгүй дутаһан үрэһээ хүсэлдүүлхэ, таряа сэбэрлэдэг машинануудаа бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэжэ, тэрэнээ бүхыдэнь тарилгын шанарта хүргэхэ уялгатай. Энэнь партиин XXI съездые угталгада эрхим бэлэг боложо үгэхэ бшуу.

Хэрбээ энэ шухала хүдэлмэриие ойрын болзорто хэжэ дүүргээгүй һаа, үрэһэнэй шанар муудаха байна. Мүн тэрэшэлэн үрэһэнэй жиир таряае һайн сортынхёор андалдаха хүдэлмэриие һаатуулжа огто болохогүй.

Колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд хартаабхын үрэһэ бэлэдхэхэ тушаа эрид хэмжээ абаха зэргэтэй. Юуб гэхэдэ, энэ хэрэг ехэхэн гээгдэлдэ ороод, республика дотор хэрэгтэй болохо хартаабхын үрэһэнэй хахадыншье хаагдаагүй байһаар.

Хүдөө ажахын инспекцинүүд, заһабарилгын-техническэ станцинууд колхоз, совхозуудта ороoһо таряанай, хартаабхын үрэһэ хүрэнгэ бэлдэхэ хүдэлмэридэ ехэхэн туһаламжа хүргэхэ уялгатай. Нэн түрүүн тэдэнэр ороoһо сэбэрлэдэг машинануудые түхэреэн сүүдхэ хүдэлгэхэ, тоог дээрэхи хүдэлмэриие гуримшуулха, таряа сэбэрлэхэ түсэб, график табижа, тэрэниие бэелүүлхын түлөө оролдохо ёһотой.

Эрэгтэй, эмэгтэй колхознигууд, совхоз болон РТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд! Эхэ орондоо ороoһо таряа, мяха, тоһо, һү, ноoһо, хлопок, улһа, свёкло, хартаабха, овощь, үрэ жэмэс болон хүдөө ажахын бусад продуктнуудые ехээр үгэе!

Хүдөө ажахын ургамалнуудай ургасые бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлхын, продукциин өөрынь үные химдаруулхын түлөө тэмсэгты!—гэһэн Агуухэ Октябриин социалистическэ революциин 41 жэлэй ойдо зорюулагдаһан КПСС-эй ЦК-гэй Уряануудаар зоригжоһон республикымнай ажалшад дутагдалнуудаа усадхажа, ажалай шэнэ амжалта туйлахань лабтай.

...ьшоһоо ерэһэн айлшадые Ленинградай ажалшад халуунаар угтаба

...нград, ноябриин 3. (ТАСС). ...н айлшадые Московско ...дээрэ КПСС-эй Центральна ...эй Нэгэдэхи секретарь, ...й Министрнүүдэй Соведэй ...гшэ Н. С. Хрущев, КПСС-...нградска областной комите...эдэхи секретарь, СССР-эй ...о Соведэй Президиумэй гэ... В. Спиридонов, КПСС-эй ...радска горкомой нэгэдэхи ...рь Н. Н. Родионов болон ...партийна, советскэ хүтэлбэ...эд угтаба. Ленинградай за...фабрикануудай, эмхи зур...болон научна институдуу...төөлэгшэд олоороо суглар...на.

...нградайхид Польско Хүдэл...эй нэгэдэмэл партиин ЦК-...эдэхи секретарь В. Гомул...РП-ын ЦК-гэй Политбюро...үүн, ПНР-эй Гүрэнэй Сове...түрүүлэгшэ, А. Завадский, ...н Политбюрогой гэшүүн, ...Министрнүүдэй Соведэй ...эгшэ Ю. Циранкевич болон ...иин бусад гэшүүдые халуу...амаршалаа.

...нград, ноябриин 3. (ТАСС). ...р айлшад С. Орджоникид...нэрэмжэтэ судна бүтээлгын Балтийска заводто ошобо. Тэдэнэртэй хамта нүхэр Н. С. Хрущев ябалсаа.

Эндэ болоһон оломянган хүнэй хабаадалгатай митинг дээрэ слесарь Д. Горохов, инженер К. Шумский, разметчица Р. Курлеева айлшадые халуунаар амаршалаа. Сугларагшадта халуунаар угтагдан Ю. Циранкевич, Н. С. Хрущев үгэ хэлэһэн байна.

Ленинград, ноябриин 4. (ТАСС). Мүнөөдэр айлшад революциин алдарта крейсер «Аврорада», Смольнодо ошоһон байна. Үдын хойно түүхэтэ Дворцово талмай дээрэ городой ажалшадай ехэ митинг болоо. Тэндэ И. В. Спиридонов, Тельманэй нэрэмжэтэ сэмбын комбинадай суута хүдэлмэришэн, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Н. Ф. Лаптева, В. И. Ульяновай (Ленинэй) нэрэмжэтэ электро-техническэ институдай директор профессор Н. Ф. Богородицкий, Кировскэ заводой залуу хүдэлмэришэн В. П. Гаврилов айлшадые халуунаар амаршалаа.

Нүхэд В. Гомулка, Н. С. Хрущев нэрьемэ альга ташалгаар угтагдан митинг дээрэ үгэ хэлээ.

АГУУЕХЭ ОКТЯБРИИН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Хашарагуудые һайса таргалуулна

Хабшуу нарин жалгануудаар хада хабсагай халта шударан, Баян-Гол горхон харьялна. Тэрэнэй хоёр эрьеэрхи үндэр уула хадануудһаа хүйтөөр амилна.

Хэды тиимэшье һаань, хадын боори хормойгоор намдуу дулаахан, адууһа мал тэнигэрээр бэлшэнэ. Эгээл эндэхи майлада Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хашараг, буруунуудай гүүртэ байрладаг. Үдэнгэ нютагтаа нилээд хүндэтэй болоһон Даша-Цырен Дамбаев гүүртын малшанаар хүдэлдэг.

Энэ хүмнай арбаад жэлдэ колхозой малые таһалгаряагүй харууһалжа ябана. Дүй дүршэл ехэтэй адуулгашанай харууһалдаг мал үхэл гарзада ородоггүй, хододоо тобир тарган байдаг.

— Малаа зунай, намарай сагта һайнаар таргалуулха гээшэ харюусалгатай шухала хэрэг юм. Бэлшээреэ саг үргэлжэ һэлгэжэ, гол дээгүүршье, хадын үбэрэй ногоондошье гаргадагбди. Манай эндэ илангаяа намарай сагта, шоно нохойн абяатай болодог тула малаа наринаар харууһалха хэрэгтэй,—гэжэ мал адуулагша хөөрэнэ.

Энэ гүүртэдэ хамтадаа 106 хашараг бии. Зарим эрэ хашарагууд мүнөө гурбан центнер татана. Һаяхан үшөө дүшөөд хашараг нэмэжэ абаад, хорёод эрэ хашараг гүрэндэ тушааһан байна.

Оролдосотой һайнаар ажаллаһанайнгаа түлөө нүхэр Дамбаев колхозой правлениһээ ходо шан абадаг.

А. Бадмаев.

Эхэ ороной мандалда

Агуухэ Октябриин 41 жэлэй ойн хүндэлэлдэ республика соогоо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ иимэ аймагууд түрүүлжэ гараба:

КУДАРЫН АЙМАГ

КПСС-эй XXI съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ оролсоод, гүрэндэ мяха тушааха жэлэйнгээ түсэбые ноябриин 1-дэ 110,9 процент, һүөөр—147 процент, ноoһоор 116,3 процент дүүргээ. Нёдондо жэлэй энэ үеынхидэ орходоо гүрэндэ мяха тушаалга 4299 центнерээр, һү—3256 центнерээр, ноoһо тушаалга — 234 центнерээр ехэ болоһон байна.

Малай продукци гүрэндэ тушаалга үргэлжэлһөөр.

ТАРБАГАТАЙН АЙМАГ

КПСС-эй XXI съездые угтуулан, колхозуудайнгаа дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлээд, жэлэйнгээ түсэбые ноябриин 1-дэ үлүүлэн дүүргэбэ. Гүрэндэ мяха тушаалга 12 процентээр, һү—17,5 процентээр, ноoһо—15,3 процентээр үлүүлэн дүүргэгдэһэн байна.

ИВОЛГЫН АЙМАГ

Октябриин революциин 41 жэлэй ойн хүндэлэлдэ, мүн КПСС-эй XXI съездые угтуулан ажалай вахтада жагсаһан Иволгын аймагай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд гүрэндэ һү, мяха, үндэгэ, ноoһо тушааха жэлэйнгээ түсэбые ноябриин 1-дэ амжалтатайгаар дүүргэбэ. Түсэбһөө гадуур 3510 центнер һүн, 691 центнер мяхан, 245 центнер ноoһон, 125 мянган үндэгэн гүрэндэ худалдагдаа.

Гүрэндэ һү, мяха, үндэгэ худалдалга үргэлжэлһөөр.

Улан-Удын Ленинэй ордента ПВЗ-гэй хүдэлмэришэд, алба хаагшад Агуухэ Октябриин һайндэрые ажалай шэнэ амжалтануудаар угтажа байна. Эндэ олон яһатанай хүнүүд хани барисаатайгаар хүдэлмэрилдэг юм. **Зураг дээрэ:** шэрэм шудхалгын цехын түрүү хүдэлмэришэд — бурят И. Хамаганов, украин Г. Семко, ород Г. Чистякова, удмурт Р. Корепанова, татар К. Бекмухаметов, казах Ш. Сейбаталов гэгшэд халаанай һүүлээр хөөрэлдэжэ байна. **А. Мантаевай** фото.

Комбайнаа заһааб

Манай МТС-эй механизаторнууд Коммунистическэ партиингаа XXI съездын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаад, Агуухэ Октябриин 41 жэлэй ойе ехэхэн бэлэгтэйгээр угтаба. Жэшээлхэдэ, түрүү механизаторнууд И. Сукнев, И. Бухоголов, аха дүүнэр Иван, Николай Дылгыровтэн һайндэрэй хүндэлэлдэ абаһан уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргээ.

Энэ жэлдэ сагай уларилай хэды таагүй байбашье, минии хүдэлһэн Сталинай нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэһээ бараг һайн ургаса хуряагдаа һэн. Таряалангай ехэнхи хубинь амяарлан хуряагдаһан байна. Тэрэ үедэ би «С—6» комбайнда хүдэлхэдөө Октябриин һайндэрэй хүндэлэлдэ 400 гектарай таряа шанар һайнтайгаар хуряаха уялга абаа һэм. Хэлэһэн үгэдөө хүрэхын түлөө бидэнэр үдэр һүнигүй хүдэлөөбди. Тиигэжэ абаһан уялгаяа хоёр дахин үлүүлэн дүүргээб. Минии дааһан агрегадай штурвалшан, залуу механизатор В. Чагдуровай, тракторист И. Коломинай һайн ажалые тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Мүнөө МТС-эймнай механизаторнууд ерэхэ жэлэйнгээ тарилгада бэлдэн, машина, техникээ заһажа байна. Би өөрынгөө хүдэлһэн комбайные һайса заһаад, бэлэн болгооб.

Ц. Цыбиков, Кяхтын Погранична МТС-эй комбайнер.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Анханайнгаа солые тэхэрюулхэ

(Сэлэнгын аймагай партийна конференциhэ)

Али аймагта сабшалангай га бүхэнһөө зуугаад бухал абадаг суута луговодууд олон бэ—Сэлэнгэдэ, нам газарта үнеэдhээ жэл соо 5000—6000 литр hүн hааганаб—Юрөө, Жаргаланта, Ноёхон, Загастай нютагуудта, хаана хонидоо түргэнөөр үдхэжэ, хонин бүриһөө 5—6 килограмм эрхим шанартай ноохон хайшалагданаб—нөөхил Сэлэнгын колхозуудта, хаанахи колхозууд типовой гоё клубуудтайб, хаана анха түрүүн hурагта культбазануud бии болооб—баhал эндэ, юрэдөө урдань Сэлэнгын колхозуудай юугээрээ суурхажа байдагыень тооложо барахаар бэшэл.

Теэд тэрэ анханай алдар солын эли бодо hуларжа, замхажа байhанинь гэмшэлтэй. Юуб гэхэдэ, hүүлэй жэлнүүдтэ эндэхи колхозууд ороохо таряанай болон бусад ургамалнуудай, үбhэ ногоонэй ургасашье мүртэйгөөр хуряанагүй, малhааша ашаг шэмэ бага абадаг болоо, соёл культурынше талаар шалгаршаха юумэн үгы.

Зарим тоо баримтануудые харуулхада, үнгэрэгшэ жэлэй түрүүшын 9 hара соо үнеэн бүриһөө 1208 литр hүн hааганаhан байгаа hаа, мүнөө жэл 1169 литр hааганаа, хэдэ мянган хонид hубайржа, абтаhан хурьгад олоорсо гарзалжа, зуун эхэ хонин бүриһөө оройдоо 57 хурьган түлжүүлэгдэв.

Анханайнгаа алдар солые алдажа байhан ушарай эндэхи коммунистнуудай hанаае эхээр зобоожо байhаниинь hая болоно үнгэрhэн аймагай партийна конференци харуулба.

Партиин айкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр **М. М. Могнонов** тоосоото элидхэл хэбэ.

ТАРЯАЛАН, САБШАЛАНГАЙ УРГАСА ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ ТУХАЙ

Хэрбээ ороохо таряанай, тэжээлэй ургамалнуудай, үбhэ ногооной баян ургаса хуряадаг болоогүй hаа, малай ашаг шэмые хоёр-гурба дахин дээшэлүүлхын аргагүй. Элбэг дэлбэг тэжээлэй байhан сагта hүншье, мяханшье, ноохоншье haнаhан, зориhон соо абтаха гэжэ элидхэлшэ, мүн үгэ хэлэhэн нүхэд онсолон тэмдэглээ.

Таряалан, сабшалангуудай ургасые дээшэлүүлхын түлөө үсэд шангаа тэмсэлэй хэгдэхэеэ болиhонhоо хойшо ороохо, тэжээлэй ургамалнуудай, үбhэ ногоон тон бирагүй ургаса хуряагдана. Уhалуурин газараар элбэг гэжэ тоотойшье hаа, аймагай колхозууд сабшалангай га бүхэнһөө дунда зэргээр оройдоо 4,6 центнер үбhэ хуряагаа.

Сабшалангуудай ургаса юундэ иимэ мууб гэхэдэ, уhалуури хүсэд hайнаар хэгдэнэгүй, утэжүүлэгдэнэгүй. Зарим колхозууд сабшалангуудаа үни удаанай утэжүүлээгүй, дутуу ядуугаар уhалаа нэрэтэй болоод орхидог байна. Гадна урдань сабшалангууд дээрэ ногоо сээр таригдадаг аад, тэрэ арга орхигдоошоо. Эгээл нигэжэ сабшалангуудай утэжүүлдэгүй, дутуу ядуугаар уhалдаг дээрэhээ аяар 3,5 мянган га уhалуурин сабшалантай совхоздо мүнөө жэл гектар бүриин арайхан гэжэ 3,2 центнер үбhэн хуряагдаа.

—Манай үбгэ эсэгэнэр хэр угhаа хойшо сабшалангууд дээрээ утэг хэжэ, үбдэгтэ хүрэмэ эрхим шанартай хаяг үбhэ ургуулдаг байгаа. Энэ заншалыень биднэр орхижорхёобди,—гэжэ Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ делегат **Нимаев** шанална.

Саашань нүхэр Нимаев ехэ гол, мүрэн дээгүүр урадхуулжа ябаад, уhа бүлэжэ, хажуу тээшэ холуур шэдүүлжэ сэршүүлжэ байха стантай болоо hаа, Сэлэнгын ольторогуудай, эрье шадарай ехэ сабшалангуудые уhалдаг болохо hэмди гэбэ.

Уhалуурин шэнэ hубаг, канаванууды бариха, сабшалан, бэлшээринүүдые hайжаруулха шухала байhан тухай делегат нүхэр **Дармаев** хэлэбэ.

Эндэхи коммунистнуудай, хүдөөгэй бүхы ажалшадай үшөө нэгэ шухала зорилго юуб гэхэдэ, полинуудай хатан хаан гэгдэдэг кукурузые ёhотойгоор «амадажа», энэ шэмэтэ ургамалые hайнаар ургуулдаг болохо зэргэтэй. Кукурузада ёhотойгоор лэ хамсыгаа шууажа орохо гэжэ Сталинай нэрэмжэтэ колхозой коммунистнууд үнгэрhэн болоно үнгэрhэн тоосоото-hунгуулингаа суглаан дээрэ хэлээ.

—Энэ хэрэгтэ коммунист бүхэн бэеэрээ хабаадалсажа, өөрынгөө гараар кукуруза ургуулха гэжэ шиидхэбди,—гэжэ Загастайн делегадууд конференци дээрэ мэдүүлбэ.

Таряалан, сабшалангуудай ургаса дээшэлүүлхэ үндэhэн шухала асуудалнуудые шиидхэнэгүй, энэ талаар эдэбхи үүсхэл гаргангаа гэжэ КПСС-эй айком шүүмжэлэгдээ.

СОЁЛ, ГЭГЭЭРЭЛ ХҮГЖӨӨХЭ

Аймагай хүдөө ажахые, промышленностиие хүгжөөхэ тухай hайжаруулха тухай хөөрэлдэжэ зууража, конференцидэ хабаадагшад соёл культурын, эрдэм гэгээрэлэй асуудалнуудые дэлгэрэнгыгээр зүбшэн хэлсэбэ.

Соёлой 3 жэлэй дэбтэлгын эхилhэнhээ хойшо зарим тэды оролдолго гаргагдабашье, hанаhанда хүрэнэгүй. Мүнөө жэлдэ 10 улаан булан баригдаха аад, оройдоол гурбаниинь, 5 культбазануудай дүрбэниинь, 13 банинуудай гансань баригдаа. Сталинай нэрэмжэтэ колхоз 3 жэлэй турша нэгэ клуб бариха аад, тэрэнээ дүүргэжэ ядаашоо, «Путь Ильича» колхозойхид шэнэ клуб бариха гээн аад, тэрэнээ захалжа ядаhаар үниэй.

Галуута Нуурай рудоуправлениин парткомой секретарь нүхэр **Золотухин** үгэ абаад, иигэжэ хэлэбэ:

— Манай рудоуправлениин зарим шахтануудта ургаhан часай хүдэлмэриин үдэртэ ороод, ажалаа hайнаар эмхидхэжэ, социалистическэ мүрысөөн дэлгэрүүлжэ, түсэбөө холо үлүүлэн дүүргэжэ, урданайхиhаа hүрэгүй ехэ нүүрhэ Эхэ орондоо үгэнэ. Тиигэбэшье ойлгуулжаhын, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин hула дээрэhээ архи тамхи ууха, элдэб аашаа гаргаха, хэрэлдээ шууяа татаха ушарнууд бии.

Аймаг дотор мүн эмнэлгын, худалдаа найманай талаар горьтойхон дутагдалнууд бии. Энээн тухай делегадууд **Рогова, Доржиев, Раднаев** болон бусад хэдэн делегадууд үгэ хэлэжэ, эмнэлгын, худалдаа найманай хүдэлмэрилэгшэдые шэлэн олохо, нютаг нютагуудта хүбаарилха талаар алдуу гаргана, тэдэнэйдэ шанга эрилтэ табинагүй, хүдэлмэриень hайжаруулнагүй гэжэ партиин айкомые хурсаар шүүмжэлээ.

Үхи хүүгэдые эрдэм номдо hургахатаяа хамта, багаhаань хойшо хараа ажалда hайнаар дуршүүлхэ тухай, hургуулинуудай hом заалтын хэрэгые үндэhөөрнь хубилгаха тухай олон хүн хэлэбэ.

Эндэhээ ошоhон түлөөлэгшэдтэй хамта Рязаниин областёор ябахадаа тэндэ hургуулида ном зааха, hургалшадые ажалда дуршүүлхэ хэрэгэй ямараар табигдаhанине адаглан хаража ябаhан тухайгаа Селендумын дунда hургуулиин директор нүхэр **Шагдыров** ехэ hонирхолтойгоор хөөрэбэ. Олон жэл удаагаар эндэхи hургуулинууд хэдэн арга хэрэглэжэ туршаа. Одоол алишье талаараа тааруу арга олдожо, hургуулинууд колхоз, совхозуудаа үргэлжэ ехэ полинуудые тушаажа абаад, кукуруза болон бусад ургамалнуудые тарижа, баян ургаса хуряадаг болоо.

—Тэдэнэй жэшээгээр биднэр мүнөө совхозой 50 га газар тушаажа абаад, кукуруза тарижа, га бүриин 500 центнер эшэ набша ургуулха, галуу, нугаhанай 2000 дальбараа тэжээхэ гэжэ шиидээбди,—гэжэ нүхэр Шагдыров хэлэбэ.

Рязаниин областиин hургуулинууда ном заалгые hайжаруулха, үхибүүдые ажалда дуршүүлхэ талаар партийна, советскэ хүтэлбэрилхэ органуудай ехэ анхаралаа табидаг, энэ асуудалаар обкомой, райкомуудай тусхай пленум, суглаа татадаг тухайнь хөөрөөд, саашадаа партиин айком энэ шухала асуудалда онсо шухала анхаралаа хандуулдаг болохо ёhотой гэжэ хэлэбэ.

АймОНО-е даагша нүхэр **Андреев** үгэ хэлэжэ зууража, hургуулинуудта бурят хэлэн дээрэ ном заалгые гүримшүүлхэ шухала байhан тухай тоггобо. Аймагай хэдэн hургуулинуудта, жэшээлхэдэ Загастайн, Ноёхоной hургуулинуудта ород классууд бии аад, тэдэнэйдэ дандаа бурят үхибүүд hуралсажа байдаг.

—Мүнөө арадай гэгээрэлэй асуудалнуудые зүбшэн хэлсэжэ байхада түрэлхи хэлэн дээрэ ном заалгаа гүримшүүлхэ тон шухала болоо,—гэжэ нүхэр Андреев хэлэбэ.— Нёдондо би республикын Гэгээрэлэй министерстводо орожо, энээн тухай асуудал табиадамни: «энэшни, нүхэр, түбэгтэйхэн хэрэг. Модон хөөр үзүүртэй байдаг. Нэгэ үзүүрээрнь сохиходошни нүгөө үзүүрынь духадашни буушахадаа торохогүй» гэжэ ойлгуулаа hэн. Энээнhээ айгаад, тэрэ «модондо» гараа hарбайха хүн олдоногүй. Харин тиихэдэ бурят hургуулинуудта түрэлхи хэлэн дээрэ ном зааха шухала хэрэг хохидожо, ехэ hаад ушаруулагдана.

КПСС-эй айкомойшье, аймгүйсэдкомойшье хүтэлбэрилэгшэдэй hургуулиин ажабайдалаар hонирхоогүй, түhаламжа үзүүлдэггүй байhан тухайнь Новоселенгинскын дунда hургуулиин директор нүхэр **Суетин** хурсаар шүүмжэлбэ.

Конференцидэ байлсаhан Бурядай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр **Филиппов** үгэ хэлэжэ зууража, оршын 7—8 жэл соо Сэлэнгын аймагай республика доторoo гол промышленна аймаг боложо болохо байhан тухай хөөрөөд, газар таряалан элдүүргэлые эрид hайжаруулха шухала байhан тухай тоггожо хэлэбэ.

Хүдөө ажахыгаа, промышленностяа, соёл культураа эрид түргэнөөр хүгжөөжэ, урданайнгаа алдые тэхэрюулхын тулада Сэлэнгын коммунистнууд хамсыгаа шууужа орохо ёhотой.

Конференци дэлгэрэнгы шиидхэбэри баталан абаба.

**

Партиин айкомой шэнэ состав hунгагдаад, эмхидхэлэй пленум болоожо, КПСС-эй айкомой нэгэдэхи секретаряар нүхэр **Могнонов М. М.**, хоёрдохёор—Тихоненко Н. Ф., секретаряар **Цыбенов С. Б.** hунгагдаба.

Бюрогой хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулагдаа

Закаменай аймагай «Дружба» колхоз адуу малаар олон, элдүүриин ехэ газартай томохон ажахы юм. Ажалаа зүбөөр, түсэбэй ёhоор эмхидхэбэл, алишье талаараа бусадhаа гээгдэхэгүй байгаа. Тэдэ манайда эмхидхэлэй хүдэлмэри муугаар ябуулагдана гэжэ колхозой коммунистнууд тоосоото-hунгуулиин суглаан дээрэ тэмдэглээ.

Колхозой партийна эхин организациин бюро (секретарынь нүхэр О. Н. Никифоров) тоосоото үе соо хүтэлбэрилхэ үүргээ хүсэд дүүргээгүй. Колхозойнгоо үйлэдбэриин гол hалбари—мал ажалые хурдан түргэнөөр үргэжөөхын түлөө тэмсэл толгойлоогүй дээрэhээнь, үнгэрhэн жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада, үхэрэй тоо 190 толгойгоор (тэрэ тоодо 20 үнеэд) хорожо, hүhааlгань 41 мянган литрээр гэжэ гү, али үнеэн бүриин 110 литрээр, хонин бүриhөө ноохо хайшалалга 50—50 граммаар доошоо орохон байна. Мүн 100 толгой эхэ мал бүриhөө тул абалгые нёдондоноhоойхитой жэшээлбэл; тугал 11, поршоонхо—4, хурьган 11 толгойгоор үсөөрөө.

Иимэ байтарнь партийна бюрогой үүргэ мал ажалаа гээгдэлhээнь гаргаха тодорхой хэмжээ абадаггүй, гэжэ коммунистнууд шангаар шүүмжэлбэ. Колхозойнгоо мал ажалдахи дутуу дундануудые дары усадхаха асуудал тоосоото үе соо партийна суглаан, бюрогой заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдээгүй. Партийна суглаан дээрэ колхозой түрүүлэгшын, бригадирнуудай, гүүртэнүүдые даагшанарай элидхэл шагнажа, дутуу дундыень зайсуулха хэмжээ абаагүй, малшадай суглаан ёhо тэдүүгэ, хаа яа зүргээдэг байhан юм гэжэ коммунистнууд Д. Очиров, Е. Ринчинов шүүмжэлээ.

Малшадай дунда социалистическэ мүрысөөн хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэдэг, дүнгүүдынь саг дары гаргагдадаггүй байгаа. Энэ жэлэй үбhэ хуряалгын үедэ үбhэшэдтэ зоболжа лекци, элидхэл уншагдаагүй, хөөрэлдөөн хэгдээгүй. Мүн хаhын газетэ, «Дайшалха хуудаhан» гаргагдаагүй. Агитациин хүдэлмэри мартагдашоо. Тиимэhээ малшадай, тарян ажал дээрэ хүдэлэгшэдэй дунда шэнэ hонин саг соогоо дуулгагданагүй. Түрүүшүүлэй дүй дуршэл дэлгэрүүлхэ хүдэлмэри hайжарлагданагүй гэжэ коммунист Л. Батуев хэлээ.

Энэ жэлдэ үбhэ хуряалгаа ороштожо эхилhэнhээ сабшалангай заримь хубинь сабшалангүй үлэшоо. Таряа, зелёнко хуряалга ехээр унжагайраа. Правлениин зүгhөө иимэ алдуу дутуугай гаргагдажа байхадань, партийна организациин бюро хинан ударидаха үүргээ дүүргээгүй — хажуу тээшээнь хараад hууhан байна. 34 коммунистын миил 4-ниинь мал ажалда хүдэлнэ. Гэхэ зуура аяар 14 коммунист хүтэлбэрилхэ тушаал даажа байдаг юм. Партийна бюромнай коммунистнуудые хариуцалгатай газарнуудта хубаарилан табижа, түрүү үүргыень дүүргүүлхэ хэрэгтэ анхарал хандуулаагүй гэжэ нүхэд Б. Аюшеев, А. Дмитриев болон бусад хэлээ.

Колхозой 2-дохи бригадын коммунистнуудай политическэ hуралсал нёдондо хангалтагүйгөөр үнгэрөө hэн. Пропагандист нүхэр Т. Раднаев хэшээлээ саг болзортонь хэдэгүй, зарим hурагшад гээгдэхэдэнэшье партбюрогой зүгhөө зохихо хэмжээн абтадаггүй байгаа.

Суглаанда хабаадагшад партийна организациин хүдэлмэрые саашадань эрид hайжаруулха тулада бюрогой үүргэдые hунгаад, партийно-эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэриие үргэнөөр ябуулха, КПСС-эй XXI съездые ажалай үндэр амжалтаар угтаха тэлэн шиидхэбэри батлан абаа.

П. Нимаев.

Гээгдэнги ажахымнай хүгжөөгдөө

Колхозоймнай эгээл хүгжэнги ажахы хонин ажал юм. Урдань энэ ажахымнай биратаi олзо үгэдэггүй, гээгдэнги hалбари гэжэ тоолагдодог hэн. Табан жэлэй саада тээ артельдэмнай шэрүүбтэр ноохотой оройдоол 8750 толгой хонид тоолгодог байгаа. Тиихэдэ хонин бүриhөө миил 1,300 грамм шанар муутай ноохон хайшалагдажа, бирагүйхэн хэмжүүртэйгөөр гүрэндэ тушаагдадаг бэлэй.

Оронойнгоо хүдөө ажахые хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ шиидхэбэри абаhан КПСС-эй ЦК-гэй сентябриин Пленумэй hүүлээр хонин ажалдаа гол анхаралаа табижа эхилhэн байгаабди. Тэрэ гэhэнhээ хойшо колхоздомнай ехээхэн хубилалта болоо. Хониншодой ажаhуудал hурагтүй hайжаржа, хэдэг ажалынь урагшатайгаар, олзо ехэтэйгөөр бүтээгдэдэг болоноhой.

Энэ жэлдэ колхозоймнай хониднhоо 521 центнер нарин, нарибтар ноохон хайшалагдажа, гүрэндэ тушаагдаад, 2 миллион 400 мянган түхэриг олзо оруулагдаа. Энэ хадаа табан жэлэй турша соо колхозойнгоо хонин 2 дахин олошоруулжа, ашаг үгэлгынь 4 дахин дээшэлүүлhэнэймнай аша үрэнь болоно гээшэ.

Би өөрөө 1127 эрье харууhалдагби. Байгша ондо эрье бүриhөө 5 килограмм ноохо хайшалжа даабаряа 750 граммаар үлүүлэн дүүргээ hэм. Мүнөө хонидни тобир таргаар үбэлжөөндөө оруулагдаhаi. Эрьенүүдээ тобир тарганзар, гарза хоролтогүйгөөр ондо оруулаад, хойто жэлдэ элбэг ноохо хайшалжа, Эхэ орондоо бэлэглэхэб.

Эрэнжид Надмитова,
Курумканай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон.

Үйлэдбэриие автоматизацилхын тулада СССР-эй Наукануудай академи hониин хэлбэритэй пневматическэ прибор ухаалан зохёогоо. Зураг дээрэ: научна хүдэлмэрилэгшэ Т. Е. Берендес, лаборантка Т. К. Морозова иимэ приборые туршан үзэжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Улан-Удын паровоз вагоно заводто элдэб зүйлэй шэнэ техникэ тэрүүлэгдэжэ байдаг. Заводой шудхалтын болон хүнечнэ хүйтэн халууниие хэмжэхэ, тэрэнице таарулха автоматическа зүйлэй приборнууд бии. Зураг дээрэ: заводой гол лабораториин инженер И. Дымзанов цехтэ эльгээгдэхэ шэнэ приборые шалгажа байна.

В. Муллерай фото.

Норжомо hаалишан

Эртын хабарые hануулмаар эрээг тараг сахатай hэбхүүлтын намагай дундуур ехэ, бага hүринүүд аржын харагдана. Олон тээhээ хануулжа, уhаяа нилээд hабхарhан энэ намаг жэл ерэхэ бүри ехэ үбhэ үгэдэг болоно гэлсэдэг. Тиигээдшье мүнөө зун (үбhэнэй үедэ) ган байжа, Сэрээтэрэй гүүртынхид hүhүүлтын намагые толгойн үнэ хюhаhан шэнгээр сабшаад, иимэ олон hүри бодхоогоо ха юм.

Энэ намар эртээр саhан ороод, удаадахи дулаан үдэрнүүдтэ хайлахадань, hүринүүдэй уhанда абтаха аюул тохёолдоо. «Коммунизм» колхозой Сэрээтэрэй гүүртынхид hүринүүдээ уhанда оруулхагүйн тула үбhээ зөөжэ эхилбэ. Уhаар дүүрэжэ, билхалзан намхалhан газарhаа үбhэ зөөхэ гэшээ бэлэн хэрэг бэшэ, тэрэгтэй мори, асатай хүниие ойро табибагүй. «Яажашье абахын аргагүй» гээд, хэды хэды морёо собхоруулаад, бусаhаншье хүн бии байгаа. «Удаан болохо бүри уhаниинь нэбтэрэжэ, hүритэй үбhэ тутаахал. hүүлээрнь сэбдэг боложо хүрэхэ ха юм. Яажашье hаань үбhөө абаха ёhотойбди. Үглөөгүүр эртэ газарай гаглоунда бухал бухалаар гаргажа болохо. hайн моридоор оймоуулжашье болохо» — гээд набтаршаг бэетэй, харабтар шарайтай нэгэ hаалишан нэтэрүүгээр үбhэ зөөжэ эхилнэ.

— Борбоева Норжомомнай иимэл хадаа колхоз соогоо түрүү гэлсүүлжэ ябанал даа.

— Колхозойнгоо ажалда улаан голоороо оролдодог, ямар hайхан сэдьхэлтэй хүн гээшэб.

— hанатайшье болоол даа, 50 хүрэхээ ябана бшуу.

— Таби хүрэхээ байhан хүн гэжэ огто hанахаар бэшэл даа,—гэжэ тэрэ эхэнэрые нүхэдынь магтан хөөрэлдэнэ. «Дайнай үедэ шударгыгаар худэлдэг юм hэн даа. ...

Ц. Номтоев.

АГУУЕХЭ ОКТЯБРИИН БУХЭДЭЛХЭЙН ТҮҮХЭТЭ УДХАШАНАР

Агуухэ Октябриин 41 жэлэй ойе Совет орон зохёон байгуулха ажал хүдэлмэриин туйлай ехэ дэбжэлтэр угтажа байна. КПСС-эй XXI съездэдэ бэлэдхэл манай захагүй үргэн Эхэ ороной булан тохой бүхэндэ эдэбхитэйгээр ябуулагдана. Хоорон баргадаха туйлдаа хүрэhэн капиталистическэ байдалhаа социалистическэ ёhо гуримай булюу hайниинь бүри элеэр элирэн харагдана, СССР-тэ байгуулагдажа байгаа коммунистическэ общество арюун нангин шэнжэнь улам эли тодоор ялаpна. Россидахи социалистическэ революциин ялалтын дэлхэй дээрэ онсо ехэ удхашанартай байhан тухай Октябриин түүхэтэ удхашанартай Октябриин түүхэтэ удхарын үнгэрhэн жэл бүхэн гэршэлжэ үгэнэ.

СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕВОЛЮЦИ ТУХАЙ ЛЕНИНСКЭ ТЕОРИ ИЛАН МАНДАА

Октябриин илалта, СССР-тэ социализм байгуулга, дэлхэйн социалистическэ ёhо гурим бии болоод, улам бэхижэжэ байhан ушар, уласхоорондын коммунистическэ хүдэлөөнэй ургалта — эдэ бүгэдэ хадаа социалистическэ революци тухай ленинскэ теориин илан мандаhанай, бүхы дэлхэй дээрэ коммунизмын үзэл сурталай зайлашагүй илажа байhанай арсаашагүй гэршэ баримта болоно.

В. И. Ленин империализмын үедэхи общественна хүгжэлтэдэ хабаатай хуули ёhоншуудые тодорхойлон харуулаад, түрүүшээр хэдэн гү, али нэгэ орон дотор социализмын илажа болохо тухай hургаал гаргажа, баримтаалан тодоруулаа hэн.

Капитализмhаа коммунизмда орохо түүхын бүхэли үеые ээлхэ юм. Тус тус оронууд империализмын гинжэhээ ондо ондо сагта мултаржа, бүхы дэлхэй дээрэ социалистическэ революци мандаха болоно. Нэгэ гү, али хэдэн оронуудта социалистическэ революци бэелүүлхэ гэшээ бүхы дэлхэйн пролетаринадай эгээн шухала хэрэг байжа, тэдэнэй зүгhөө халуунаар дэмжэгдэнэ.

Нэгэ гү, али хэдэн оронуудтахи пролетариадай засаг түрэ ээлэн абаhанай удаа, тэрэниие газаа тээшэнь буса оронуудта абаашадаг хэбэртэйгээр марксизмын дайсадай таарадаг шашалдаанай худал хуурмаг В. И. Ленин балшаса элирүүлээ. Революци гэшээ общественна хүгжэлтэ зайлашагүй хуули ёhоhоо эшэ абаhан бэелэл, ажабайдалай хэдэн олон зүйлэнүүдэй хурсадhаан үрэ дүн мүн болоно. Тиимэhээ тэрэниие захилаар гү, али хэлсээгээр хэжэ болохогүй байна.

Түүхэдэхи ямар нэгэн үе соо нэгэ гү, али хэдэн социалистическэ оронууд, мүн капиталистическэ оронууд зайлашагүй зэргэ оршон байха юм гэhэн заабари социалистическэ революци тухай ленинскэ теори соо бии. Социалистическэ капиталистическэ хоёр ёhо гуримай зэргэ оршон байжа болохо, тэдэнэй амгалан ёhоор экономическэ мүрысөө хэхэ тухай Ленин тодорхойлон тайлбарилаа. Ленинэй энэ hургаал Совет гүрэнэй эб найрамдалга дуратай политикын эшэ үндэhэн болон табигдаа hэн. Тиигээд манай гүрэнэй мандаhан түрүүшын үдэрhөө хойшо бэелүүлэгдэжэ байhанинь элитэ.

Социалистическэ революци тухай ленинскэ теориие хүгжөөн бэелүүлэн, Коммунистическэ ...

...ЙНААР БЭЛДЭЭЛ ҺАА, БАЯН УРГАСА АБТАХА

Үрэһэ хүрэнгэ хүсэд хаагдаа

...ө жэл манай колхоз түрүү... өөрынгөө хүсөөр тарягаа ...жа абаба. Тарианаймнай ур...лала һайн. Жэл бүри гандадаг ...жанай аймагта гектар бүри...унда зэргээр 14—15 центнер ...о абаа һаа, үндэр баян урга... тоологдохо байна. Энэ хадаа ...изаторнуудай, колхознигуу... машина, техникээ һайнаар ...ажа, хабарай тарилгые хаһа ...оонь, һайн шанартайгаар үн...эй үрэ болоно.

...яа хуряалгын урда, август ...а, бидэ механизаторнууд ороо... тарягаа бултыень шахуу ...лан хуряаха гэжэ шиидээд, ...т үнэн» газетээр дамжуулан, ...нхидта харюу бэшэг эльгээ...эмди. Энэ хадаа манай саа... хүдэлмэридэ ехэ харюусалга ...он байна.

...уст һарын хоёрдохи хахадта ...орооһо тариан эдеэшэжэ за... байна. Энэ үедэ манай бри...а 3 лафетнэ жатка табигда... тарияа хадалга эхилээ һэн. Ла... жатканууднай һайнаар за...һан, машинистнууд болон ...ористнуудай шадамараар ...лаһан дээрэһээ тарияа хадалга ...шын үдэрһөө ехэ урагшатай... ябаһан байна. Лафетнэ жат... машинистнууд В. Раднаева, ...мбоев, Б. Базаров үдэрэйнгөө ...абари 170—200 процент дүүр... 1300 шахуу гектар орооһо та... 12 хоног соо, эрхим шанар...ар хадаһан байха юм. Һүү...нь орооһоной валдаа хүсэд ...эжэ хатахалаарнь 6 подбор...удые табиһан байнабди.

...арлан хуряалгын үлүү һайн ...е манай колхознигууд одоол...ойлгоо. Тарияа амяарлан ху...ада гээлтэ багатай байхаһаа ..., орооһон сэбэр, һайн шанар...оройдоо 15—16 процент шииг... байна. Тиин тоог дээрэхи ху...эри бага болоно, орооһон гу...үй. Мүн дутуу эдеэшэһэн та...адахада, һолоомонь шэмэ ехэ...байжа, малай һайн тэжээл ...о.

...ооһо тарягаа амяарлан ...һанай ашаар хүдэлмэрсэ ... соогоо түрүүлэн дүүр...ээ гадна, эрхим шанартай ...о гүрэндэ худалдаабди. Мү... жэл гүрэндэ 12 мянган пүүд ...о худалдаха түсэбтэй аад, ... пүүд худалдаабди. Мүн ерэ...элэй үрэһэ хүрэнгэ хүсэд хаа...и. Энээнһээ гадна, колхозни...ай 9 һарын туршада олоһон ...а үдэр бүхэндөө 2 килограмм ...о авансаар абаа. Мүнөө үбэл...ын үедэ ниитын адуу малда ...хэ 4 мянга шахуу центнер ...о тарианай зүйл бэлэдхэжэ ...абди.

...ай тракторно-тариан ажалай ...адынхид КПСС-эй ээлжээтэ... XXI съездые иимээр угта... байна.

А. Гармаев,
...алинай нэрэмжэтэ колхозой тракторно-тариан ажалай бригадын бригадир.

Хүршэнэрһөө жэшээ абыт

Кяхтын аймагта хуряалгын хүдэлмэри дүүргэгдэһээр нилээд үни болобо. Тэрэ гэһэнһээ хойшо эндэхи колхознигууд хэдэн трактор, машинануудаа заһабарилжа, ерэхэ жэлэйнгээ тарилгада бэлэн болгожорхихо аргатай байгаа бшуу. Теэд эндэхи колхозууд заһабарилгаяа бэлэдхэл муутайгаар, хожомдожо эхилээ. Жэшээлхэдэ, «Красное Знамя» колхоз машина, техникээ заһабарилха газараашье түхеэрээгүй, энэ хүдэлмэрие болошогүй удаанаар ябуулжа байна. Энэ дутагдалаа һайса мэдэжэ байһан колхозой правлени, мүн механик нүхэр Баннов шухала хүдэлмэреэ һайжаруулхын тула ямаршье хэмжээ абанагүй. Тэрэшэлэн Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо баһал ехэхэн дутагдалнууд бии байһаар. Тус колхозойхид трактор, комбайнуудһаа бэшыень өөһэдөө заһабарилха гэжэ шиидээ юм. Тииһэнииншье зүбтэй. Юуб гэхэдэ, заһабарилгын тоногоор элбэгтэй МТС-тэ оньһото машинаяа заһабарилһаниинь дээрэ бшуу. Теэд энэ колхозойхид өөһэдтөө заһабари хэхэ һайн кузницашье үгы юм. Гэбэшье эндэ заһабарилгын түхеэрэлгэнүүдые тодхоходо таатай зохид гэр бии. Харин тэрэ гэрынь мүнөө болотор дулаалагдаагүй, задагай зандаа байһаар. Мүн заһабарииин зэр зэмсэгшье дуталдана. Заһабаридаа һайнаар бэлэдхэхэ дүүрэн арга боломжотой байһан механизаторнууд хуряалгын һүүлээр ажалгүй тооной ябажа байгаа. Тэдэнние бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ ябуулхын түлөө колхозой түрүүлэгшые техникын талаар орлогшо нүхэр Дашиев юушье хээгүй тооной. Өөрөө нүхэр Дашиев 5—6 хоног соо хүдэлмэреэрээ һонирходоггүй тула юунэйшье хэгдэжэ байһые мэдэдэггүй юм. Тэрэ запчастиин хэды шэнээнээр бэлэдхэгдээд, ямар юумэнэй хэрэгтэй байһаниие мэдэнэгүй.

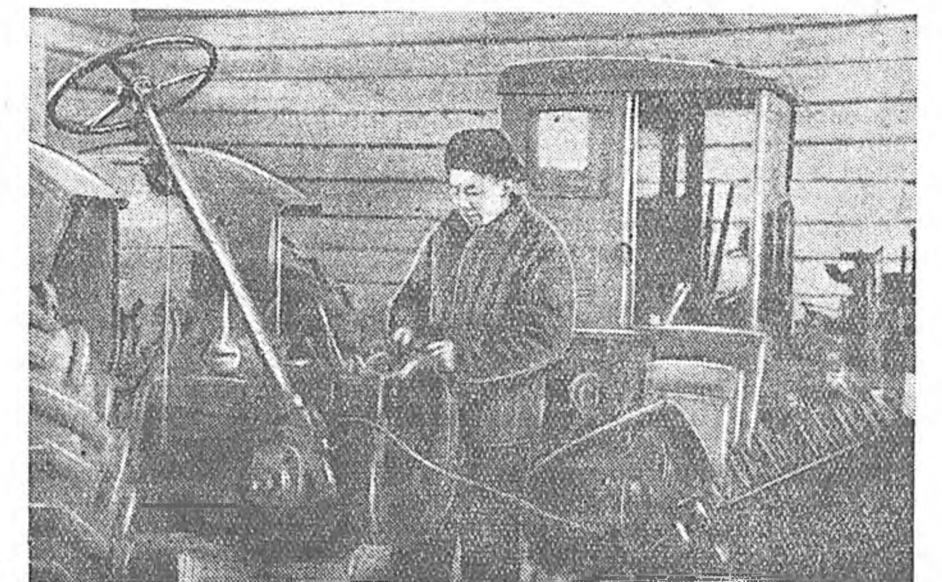
Гэхэтэй хамта Ульяновай, Калининай нэрэмжэтэ колхозууд ерэхэ хабарайнгаа тарилгада бэлэдхэхэ хүдэлмэреэ һайса эхилээдүй, муугаар ябуулжа байна. Колхозуудай машина, техникэ хуряалгын дүүрэхэдэ аршагдан, сэбэрлэгдэншьегүй орхигдошоо. Теэд тэдэнь һарабша, сарай доогуур оруулагдаагүй тула тооһо, шоройдо дарагдажа, жэбэржэ байна.

Мүн энэ жэлдэ нилээд олон трактор, комбайн заһабарилха Погранична МТС-тэ баһал юуншье хэгдэнэгүй тооной. Заһабарилгын хүдэлмэри хожомдожо эхилэгдэһэн аад, муугаар хэгдэнэ. Эндэ хүдэлжэ байһан механизаторнууд зарим үдэрнүүдтэ ямаршье шалтагаангүйгөөр ажалдаа гаранагүй. МТС хэрэгтэй запчастьнуудые эртээнһээ бэлэдхээгүй тула мүнөө болоходо өөрөөшье дуталдажа, харьяата колхозуудаашье хангажа шадахаяа болёод байна. Илангаяа тракторай подшипнигууд ехээр дуталдана. Теэд МТС-эй дирекци запчастьнуудые олохын түлөө эдэбхи үүсхэл тарганагүй.

Зүгөөр Кяхтын хониной совхоз олонхи машина, техникээ партиин XXI съездын болотор заһабарилжа дүүргэхэ гэһэн уялга абаһан юм. Совхозой механизаторнууд хэлэһэндээ хүрэхэнь лабтай. Мүнөө тэндэ 10 трактор, 11 комбайн, 40 анзаһа болон культиватор, сеялкэнүүд һайнаар заһабарилагдажа, бэлэн болгогдонхой. Энэнь аймагай бүхы колхозуудай, мүн МТС-эй заһабариин хүдэлмэридэ орходоо 2 дахин ехэ юм. Совхозой дирекци заһабарилгада эртээнһээ һайнаар бэлэдхэжэ, түрүү дүй дүршэл ехэтэй механизаторнуудаа томилонхой. Мүнөө тэдэнэй дунда съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөн хүсэ ехэтэйгээр ябуулагдана. Заһабарилагшад Александров, Игумнов, Казаков болон бусад үдэр бүриингөө даабарие 110—120 процент дүүргэнэ.

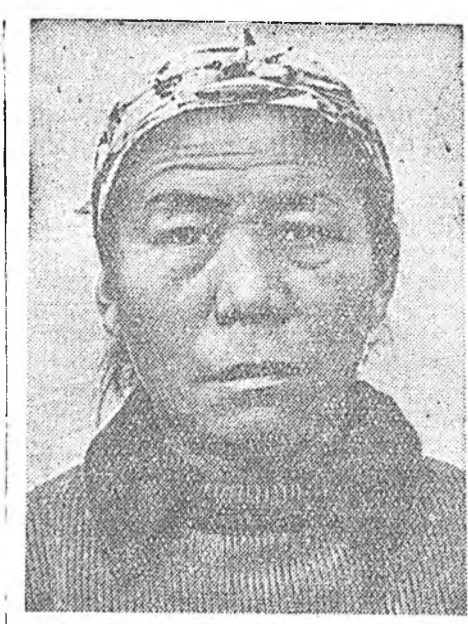
Кяхтын аймагай колхозуудай болон Погранична МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд хүршэ совхозойнгоо заһабарилагшадһаа жэшээ абажа, хойто жэлэйнгээ тарилгада һайнаар бэлэдхэхэ ёһотой.

К. Пекелин.

Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз трактор, машинануудые заһабарилха мастерской бариба. Мүнөө энэ мастерской соогоо түрүүшын 4 трактор заһабарилжа эхилээ. **Зураг дээрэ:** тракторист Б. Жапов «Беларусь» трактор заһабарилжа байна.

А. Мантаевай фото.

Долгор Цыбенова Курумканай аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой һаалишанаар хорёод жэлдэ оролдосотойгоор хүдэлжэ ябана. Байгша ондо дүршэл ехэтэй һаалишан даалгагдаһан 19 үнеэнэй тус бүриһөө тугал абажа, 1046 литр һү һаагаа. **Зураг дээрэ:** һаалишан Д. Цыбенова.

Б. Гомбоевой фото.

Трамвайн барилга дээрэһээ

Саг соогоо туршагдабагүй

Контактна сетьнүүдые хабсаргаха харгын рельснүүдые татаха гэхэ мэтэ гол ажалынь трамвайн барилга дээрэ дүүрүүтэй боложо байна. Харгы дээрэ бетон, шулуу дэбдихэ ажалынь бүхыдөө дүүргэгдээ. Контактна сетьнүүдые хабсаргагшад, харгы татагшад илангаяа оролдосотойгоор ажаллаа.

Уржадэр, үсэгэлдэр «Сантехмонтажай» управлениин хүдэлмэришэд алдуугаа заһахые оролдожо, подстанциие уһаар хангаа. Тэндэ табигдаһан насосынь муу бэшээр ажаллажа эхилбэ. Гэхэ зуура «Сантехмонтажай» управлениинхид депое уһаар хангаха асуудалые үшөөл шиидхээгүй байһаар. Городой водопроводһоо трамвайн депо хүрэтэр татагдаһан соргын гэмтэһэн дээрэһээ уһа үгэнэгүй. Водопроводой гэмтэһэн газарынь үшөөл элирүүлэгдээгүй байна.

Трамвайе ябуулжа туршаха болзорынь үсэгэлдэр, ноябриин 5-да хүсээ, гэбэшье элдэб дутагдалнуудай усадхагдаагүй байһанай шалтагаанаар трамвайнууд саг соогоо туршагдажа шадагдаагүй.

Трамвайн ябаха харгы дээгүүр татагдаһан электролиниин дутагдалтай байһанай шалтагаанаар трамваймнай саг соогоо туршагдажа шадагдабагүй гэжэ барилгын хүтэлбэрилэгшэд гол шалтаг барина. Энээнһээ гадна барилга дээрэ хэгдэхэ ажалынь үшөөл ехэ байна. Элдэб техническэ асуудалнууд үшөөл удаанаар шиидхэгдэнэ. Депое дулаалха, тэрээн дотор түхеэрэлгэнүүдые тодхохо, газаа, досоо талыень асфальтаар хушаха ажалынь дүүрээдүй.

И. Бальдиров.

Байдалнай баян дэлгэр болоно

Партиин ээлжээтэбэшэ XXI съезд зарлаха тухай КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоол Зэдын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо ехэ халуунаар угтагдаа. Малай гүүртэ, отарануудаар хаа хаанагүй съезд тухай хөөрэлдэнэ. Мүн колхоз боложо хамтарһанһаа хойшо ямар ехэ хубилалтануудай болоһые колхознигууд һанан һанан хөөрэлдэнэ.

—Хүдөөдэ хамтын ажалай эмхидхэгдэхэдэ оройдоол 60 айл хамтараа һэмди. Тиихэдэ хамтарһан зөөримнай тон бага һэн. Оройдоол 50 эбэртэ бодо мал, 150 мори, 500 гектар тарианай газартай байгаа бэлэйбди,—гэжэ артелиин хуушанай гэшүүн Георгий Петрович Труднев хөөрэнэ.

Энэ үбгэжөөлэй хэлээшые гэршэлэн И. К. Якимов үргэлжэлүүлнэ:

—Мүнөө колхознай 4 мянган гектар тарианай газартай. 21 мянган хони, 270 үнеэ, 462 моритой. Мүн 17 трактор, 10 комбайн, 15 автомашина хүдэлгэгдэнэ. Өөһэдынгөө электростанцитай болообди. Тэрэ сагта энээн тухай хөөрэлдэхэһөө байха, зүүдэндээшье харaагүй байгаабди. Мүн хамта ажаллажа оруулдаг олзомнайшье тэрэл тухай байгаа. Харин үнгэрһэн 1957 ондо хамта дээрээ 3,1 миллион түхэригэй олзо доход абтаһан байбал, харин энэ жэл 5 миллион болохоор хүлеэгдэнэ.

Хамтынгаа ажалые зүбөөр эмхидхэжэ, арад зонойнгоо ажабайдалые һайжаруулалсахын тула нёдондо жэл гурбан комплексно бригада эмхидхэгдээ һэн. Тиигэжэ машина, техникэ бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэгдэнэ. Һү һаалгашье үнгэрһэн үеынхидэ орходоо 60 мянган литрээр ехэ болоо. Орооһо тарианай ургаса нилээдгүй дээшэлжэ, ерэхэ жэлэйнгээ тарилгада сортовой хүрэнгэ сүм хаагаад байна. Гадна гурбан комплексно бригада хамаг трактор, машинаяа заһажа эхилээ.

Зэдын үргэн талаар намарай дулаан үе үнгэржэ, үбэлэй хүйтэн амисхалай саг үзэгдэбэ. Тиибэшье мал ажал эрхилжэ һураһан хүдэр шамбай малшад энэ сагые үнинэй хүлеэнхэй. Малайнгаа байха байра заһажа дүүргээ. Колхозой центрһээ холохон Гунза хадын нэмжыһэн хойморoор түхеэрэгдэһэн 37 отарын хонид талынгаа үргэндэ харюулагдан, тобир тарган үдэжэ байна. Тус колхозой малай фермэ дээгүүр үбһэ, һолоомо гүйсэд хүрэхөөр зөөгдөө.

Колхозой малшад даалгагдаһан ажалдаа үнэн зүрхэнһөө оролдон, нилээдгүй ехэ амжалтатайгаар хүдэлмэрилнэ. Жэшээлхэдэ, хонишод Максар Доржеев, Дугар Тобоев, Прокопий Хохлов 100 хонин бүриһөө 100—105 хурьга түлжүүлээд, ноябрь, декабрь һаранuудта үшөө олон хурьга абахаар хүлеэнэ. Тэдэнэй нэгэн Максар Доржеевич Доржеев юрын малша бүлэдэ, Доодо Үшөөтэ нютагта түрэһэн юм. Эхэ, эсэгэнэрынь мал хаража, үсхэжэ байдаг бэлэй. Максаршье багаһаа хойшо гэртэхинэйнгээ заншалаар баһал мал ажалда дуратай һэн. Тиигээд 1935 ондо гэр бүлөөрөө колхоздо орожо, хонин ажалда хүдэлжэ эхилээ бэлэй. Тэрэ гэһэнһээ хойшо энэ ажалда 23 жэл соо таһалгаряагүй хүдэлмэрилнэ.

Тэрэ өөрынгөө ажалда дуратай дээрэһээ ходол шэнэ арга хүдэлмэридөө нэбтэрүүлхые оролдодог юм. Тиимэһээ колхоз соогоо дүй дүршэлөөр баян хонишодой нэгэн гэжэ тоологдоно.

1955 ондо республика дотор кошарно-базова аргаар хони үсхэбэрилхэ тухай түрүү хонишодой дурадхалнууд дэлгэржэ байгаа. Тиибэшье энэ шэнэ арга тухайда XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой олохон хонишод «энэ арга манай колхозой байдалда таарахагүй, хониднай муудаха, гарза хоролтодо орохо» гэхэ мэтээр хэлсэжэ эхилээ һэн. Харин правлениин үүсхэлээр энэ харюусалгатай ажал Максарта дурадхагдаа һэн.

Тиигэжэ Максар 1956—1957 оной үбэл хаража байһан 500 толгой хонидоо кошарно-базова шэнэ аргаар колхоз соогоо эгээн түрүүлэн харууһалжа эхилээ һэн. Дүй дүршэл ехэтэй зоотехнигэй заабаряар, бүхы һанаа сэдьхэлээрээ оролдон ажаллаһанайнгаа ашаар түрүүшын амжалтануудые тэрэ туйлаа. Шэнэ арга хони үсхэбэрилгэдэ таарамжатай һайн байгаа. Хонидой үбдэхэ, муудаханшье үзэгдэхэеэ болижо, үбэлэй үедэ нэгэшье толгой гарза хоролтодо оруулагдаагүй. Ноһонойншье шанар һайн, ехээршье хайшалагдаа.

Мүнөө даажа байһан 475 толгой хонидоо шэнэ аргаар харууһалан, 475 хурьга түлжүүлээд байна. Үшөө ноябрь, декабрь һарада 160 хурьган абтахаар хараалагдана. Гадна энэ жэл хонин бүриһөө 3,150 грамм нооһо хайшалаа.

Партиин XX съездын гайхамшагта тогтоолые нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлэлсэн, ажалай амжалтануудые туйлахын түлөө хүсэ шадалаараа оролдоо. Тэрэнэйнгээ ашаар хоёр жэлэй туршада 900 толгой хурьга абажа, бүрин бүтэн түлжүүлээ.

А. Модонов.

„БУРЯТ ҮНЭНДЭ" БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Шанагын харгы шабартай"

Бичурын совхоздо харгын заһагдадаггүй дээрэһээ холын фермэнүүдтэ ошохонь бэрхэтэй, мүн Шанага голой хүүргэ һандаржа унашанхай гэһэн бэшэг манай газетын октябриин 19-нэй номерой «Халаа-хайда» толилогдоһон юм.

Манай редакцида Бичурын аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Сахьяновай мэдээсэһэнэй ёһоор, бэшэг соо хэлэгдэһэн баримтанууд тодоржо, тэдэ дутагдалнуудые усадхахын тула зохихо хэмжээн абтаа. Мүнөө совхозой 4 хүүргэ заһагдажа дүүрэнхэй.

...циализмын дайсад Октябриин ...юциин уласхоорондын удха...рые багаар харуулха, ородой ...юционно дүй дүршэл бусад ...удта таарахагүй гэжэ «тодо...а» һэдэлгэ гаргана. Теэд тэ... баталамжын худал хуурма... бодото байдал үдэр бүри эли...э.

...ммунистическэ общество бай...а даб дээрэхи гол шухала эр...хэсэл юуб гэхэдэ, социалисти... революциин илалта, Комму...ическэ партиин хүтэлбэрилдэг ...тариадай диктатура тогтоохо ...ал болоно гэжэ СССР-эй дүй ...эл, бүхэдэлхэйн түүхэдэхи хүг... гэршэлнэ.

...СР-эй, мүн бүхы социалисти... оронуудай дүй дүршэл дээрэ... харахада, хүдэлмэришэн ангиин ...тура ажалшадай бодото де...ати болонхой. Тиигээд олонии... ажабайдалда шиидхэхы үүргэ ...эхэ арга ажалшадта олгоно, ...эй үндэһэн шухала эрилтэнүү... элирхэйлэн, хамгаалха ябадал ...ана. Пролетариадай диктатура ...а бүхы ехэшье, багашье ара...ай бодото сүлөөе, тэгшэ эрхые ... шууд хамгаална. Мүн үндэһэ ...ай, расын илгаагүйгөөр, бүхы ...шадые нэгэдүүлхэ интернацио...на ёһоной политика бэелүүлнэ. ... политиканьшэнэ, социалисти... нацануудые, бүхы арадуудай ...ондо эбдэршэгүй хани барисаа ...ооxo, бэхижүүлхэ ябадал ...ана. СССР-тэ үндэһэ яһатанай ...лые шиидхэлгэ, үндэһэ яһа...тушаа ленинскэ политика пар...зүгһөө бэелүүлһэн ушар, олон ...анһаа бүридэһэн түгэс хүсэтэй ... Социалистическэ гүрэнние ...уулһан ябадал олон үндэһэ ...антай гүрэнүүдтэ бүришье ехэ ...шанартай.

...эршэлэн революционно, эдир зоригтой, бата нэгэдэлтэй, олониитэтэй нягта холбоо барисаатай, тэдэнэй һанал бодолые мэдээд, үдэр бүриинь тэмсэлые хүтэлбэрилжэ шадаха партигүйгөөр социализмын илалта туйлагдахагүй. Энэнь СССР-эй болон уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй дүй дүршэл дээрэһээ харагдана.

Хүдэлмэришэн ангиин уласхоорондын һанал бодолой нэгэдэл хангангүйгөөр, пролетарска интернационализмын гол ёһонуудые бэелүүлэнгүйгөөр социалистическэ революциин илалта туйлажа, коммунизм байгуулжа шадагдахагүй. Бүхы оронуудай хүдэлмэришэд нэгэн адли эрилтэнүүдтэй, ниитэ дээрээ нэгэл дайсантай юм. Уласхоорондын капитал тэрэ дайсаниинь болоно. Тиимын тула гансахан өөрынгөө оронһоо гадна, мүн бүхы дэлхэй дээрэ оролдолго хүсэлэлгэеэ нэгэдхэхыень хүдэлмэришэн ангиһаа эригдэнэ. Марксистско-ленинскэ партиин хүтэлбэри хадаа хүдэлмэришэн ангиин интернациональна нэгэдэл хангана, тиихэдэ хүдэлмэришэн ангиие үндэһэ яһанай ба расын шэнжээрнь бутарган таһалха гэдэг дайсадай, ажалшадай дайсадай һэдэлгые буруу һүргэнэ.

Пролетарска революциин илаха, социализмын тогтоогдохо юрэнхы хуули ёһонууд орон бүхэнэй эрхэ байдалда тааралдан бэелдэг байна. Тиимэһээ али нэгэн орондо социалистическэ революциин болохо онсо илгаае тодорхойлно.

Ямар нэгэн ороной дүй дүршэлые тэрэ хэбээрнь ондоо орондо хэрэглэжэ болохогүй гэжэ В. И. Ленин уридшалан һануулаа һэн. Түүхын дүй дүршэлдэ шэнжэлхы ёһоор хандаха, орон бүхэнэй революционно хүдэлөөнэй онсо илгаае хараадаа абажа шадаха хэрэгтэй гэжэ Ленин заадаг байгаа.

КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүд дотор, социалистическэ оронуудай коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэнэрэй зүблөөнэй Деклараци соо, мүн КПСС-эй, аха дүү партинуудай тунхаглаһан ондоошье документнүүд дотор мүнөө боложо байгаа ангиин, ажалшадай үндэһэ яһанай талараа сүлөөрэлгын тэмсэлэй дүй дүршэл согсологдоһон, социалистическэ революци тухай ленинскэ теори саашадаа хүгжөөгдэһэн, тэрэниие хазагайруулха гэһэн ревизионистнуудай һэдэлгэ элишэлэгдэһэн байна. Олон ондоо оронууд өөр өөрын онсо байдалые үндэһэ болгожо, социализмда орохо юм гэһэн Ленинэй заабари эдэ документнүүд дотор угтэнхэй, мүнөө социалистическэ революци хэһэнэй хэрэггүй болоо гэдэг зүһэ бүриин оппортунистнуудай баталамжын тон буруу байһаниинь мүн тэндэ элирүүлэгдэнхэй.

СССР-тэ мандаһан Октябриин революциин, коммунистическэ байгуулалтын баян дүй дүршэл шэнэ, коммунистическэ байгуулалтын илалта туйлахын түлөө тэмсэхэдэнь социалистическэ оронуудай ажалшадта, бүхы дэлхэйн хүдэлмэришэдтэ туһална, энэ агууехэ зорилгоёо бэелүүлхэ гол зам, шухала арга, хэрэгсэлнүүдые заажа үгэнэ.

БҮХЫ ХҮН ТҮРЭЛТЭНЭЙ ХҮГЖЭЛТЭДЭХИ ҮНДЭҺЭН ХУБИЛАЛТА

Агууехэ Октябриин социалистическэ революци хадаа дэлхэйн түүхын хүгжэлтэдэ эрид ехэ эрьелтэ үүсхээд, дэлхэйн бүхы арадуудай хуби заяанда шиидхэхы нүлөө үзүүлһэн байна. Октябриин үзэл сурталай һайн һайхан нүлөөе үзөөгүй нэгэшье орон байхагүй.

Октябриин революци Россиин арадуудые дарлалта мүлжэлгэһөө сүлөөлөө, ажана тэниглэн байдал мандуулаа, формоороо национальна, удхаараа социалистическэ соёл культурын бадаралта хангаа.

Урдань технико-экономическа талааруу гээгдэнги байһан Росси мүнөө түрүү социалистическэ экономикотой, эрхим техникэтэй, эрдэм соёл түгэс гүрэн болоо. Советскэ Союзнай эрдэм, техникын талаар дэлхэй дээрэ түрүү һууридa гараа. Дэлхэй дээрэхи эгээн түрүүшын атомна электростанци СССР-тэ баригдаа, түрүүшын хэмэл одонууд дэгдээгдээ.

Совет хүнүүд эдэ ехэ амжалтануудаар омогорхоно. Тиигэбэшье, энээгээр һанаагаа амарангүй, урагшаа дабшан, коммунистическэ общество байгуулжа байна. Манай оронние 1959—1965 онуудта хүгжөөхэ хараалагдаатай промышленность, энергетикэ, транспорт, хүдөө ажахы болон арадай гэгээрэлые хүгжөөхэ хэрэгтэ шэнэ, туйлай ехэ зорилгонууд совет арадай үмэнэ табигдана. Үйлэдбэрилэгдэдэг гол шухала промышленна продукциин хүн бүхэндэ хүртэхэ хэмжээнэй талаар гол капиталистическэ оронуудые багахан болзор соо хүсөөд, ахижа гараха гэжэ совет хүнүүд эрмэлзэнэ. СССР-эй экономическа гол зорилго дүүргэгдэхэдээ, бүхы хүн түрэлтэнэй урда асари ехэ, баяр баясхаланта шэнэ арга боломжонуудые элирүүлжэ үгэхэтээ хамта, Октябриин революциин угаа ехэ удхашанарые шэнэ хүсэтэйгөөр харуулха байна.

Арадай засагтай Хитад орон дотор социалистическэ байгуулалта хурдан түргэнөөр бэелүүлэгдэжэ байнхай.

Социалистическэ гүрэнүүдэй хоорондо һайн һайхан харилсаа холбоон тогтоогдоод, үдэрһөө үдэртэ бэхижэжэ байна. Дэлхэйн социалистическэ лагериин туйлажа байгаа амжалтанууд дэлхэйн империализмда эсэргүү, айхабтар шанга сохилто болоно. Социалистическэ лагериин һүр хүсэнэй улам ехээр бадаржа байһан ушар дэлхэйдэхи коммунизмын далайсын бүри үргэдэжэ байһые гэршэлнэ.

Октябриин революци дэлхэйн бүхы оронуудтахи хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ ехээр нүлөөлөө. Тэрэ үеын революционно хүдэлмэришэд марксистска парти байгуулха зайлашагүй шухала гэжэ ойлгоо бэлэй.

Агууехэ Октябриин илахатай хамта, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ реформизмын дэлгэрэнги байһан үе дүүрэһэн, коммунистическэ партинууд байгуулагдан бэхижэһэн юм. Мүнөө эдэ партинууд 33 миллион үлүүтэй хүниие өөһэдынгөө зэргэдэ нэгэдүүлэнхэй. Капиталистическэ оронуудта хүдэлмэришэн ангиин хэрэгэй түлөө 63 компарти тэмсэжэ байдаг. Тэдэнэй зэргэдэ 5 миллион шахуу коммунистнууд бии. Капиталистическэ оронуудай хүдэлмэришэн ангиин болбосорол ба эмхидэл, нэгэдхэ гэһэн эрмэлзэлынь улам нэмэн ургана. Дэлхэйн коммунистическэ хүдэлөөнэй хүсэ шадалай ургалта бүхы дэлхэйн хүдэлмэришэн ангиин, ажалшадай сүлөөрхын түлөө тэмсэлэй амжалта туйлаха эшэ нүхэсэл болоно.

Россиин арадуудые социальна болон үндэһэ яһанай дарлалтаһаа сүлөөлһэн, тэгшэ эрхэ олгоһон. Агууехэ Октябриин революци колониальна ба бэеэ даагаагүй оронуудтахи арадуудые жагсаан бодхоогоо. Мүнөө эдэ оронуудта национально-сүлөөрэлгын тэмсэл урдань үзэгдөө харагдаагүй ехэ хүсэтэйгөөр дэлгэржэ байна.

Хитад орондо социалистическэ революциин илаһан ушар Агууехэ Октябрьһаа хойшо империализмын колониальна ёһо гуримда эсэргүү туйлай ехэ хүсэтэй сохилто болоод, тэрэ ёһо гуримай һандаран уналгые түргэдхөө. Мүнөө бэеэ даанхай томо гүрэнүүд — Хитадай Арадай Республика, Инди, Индонези, Бирма, Арабуудай Нэгэдэмэл Республика тогтоогдоо. Тэрэшэлэн Ази, Африкын оронуудта ажаһуудаг арадуудай Бандунг болон Каирта болоһон конференцинүүдэй хараа бодол мүнөө Зүүн зүгэй оронуудта илан мандажа байна. Колониальна дарлалтада эсэргүүсэн тэмсэгшэ арадууд Советскэ Союзай, арадай засагта Хитад ороной, бүхы социалистическэ лагериин үргэн ехэ дэмжэлгэдэ түшэглэнэ.

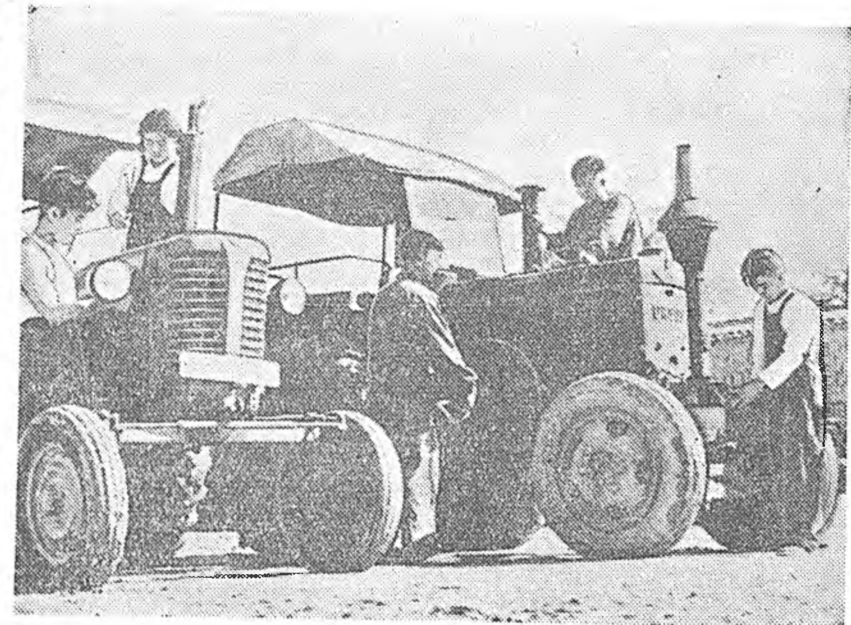
Октябриин революци эб найрамдал, хани барисаа байгуулха харгы зам бүхы арадуудта заажа үгөө. Совет гүрэн тогтоогдон байгуулагдаһан түрүүшын үдэрһөө хойшо арадуудай хоорондохи эб найрамдалай түлөө эрид шууд тэмсэнэ, империалистнуудай дай үүдхэхэ, гэһэн хорото муухай һэдэлгые элишэлэн сохино.

Мүнөө дайн заатагүй болохо бэшэ юм. Эб найрамдалда дуратай арадуудай оролдолго, хүсэлэлгэ гаргаад байбал, дайн сэрэг зайсуулагдаха, Советскэ Союзай толгойлдог агууехэ социалистическэ лагерь — эб найрамдал сахин хамгаалха найдамтай түшэг тулгуури болоно.

Агууехэ Октябриин бадаруулһан улаан дүлые унтаргааха, тэрэнэй һаруул һайхан гэрэлые халхалха хүсэн Газар дэлхэй дээрэ байхагүй. Хүн түрэлтэнэй ерээдүйн жаргалта байдал — коммунизм мандаг!

Н. ВАСИЛЬЕВ

Арадай демократиин оронуудта

Хитадай Арадай Республикада жэжэхэн кооперативууд томодхогдожо, арадай коммунанууд болгогдожо байнхай. Хүдөө ажахын үйлэдбэриин орон дотор шууд ехээр али бүхы талаараа хүгжэжэ байһан, таряашадай политическэ ушар ёһо мэдэлгын дээшэлжэ байһан дээрэһээ арадай коммунануудые байгуулха аргатай болоо. Арадай коммунанууд промышленностьтай байха, хүдөө ажахы, худалдаа наймаа, соёл гэгээрэл, сэрэгэй хэрэг (арадай дундаһаа зэбсэгтэ отрядуудые байгуулга) эрхилдэг байха юм. **Зураг дээрэ:** Хэнань провинциин Цилиин гэжэ арадай коммунын тракторна бригадынхид машинануудаа хүдэлмэридэ бэлэдхэжэ байна. **Синьхуа агентство.**

Хитадта уһалагдадаг газарынь үргэдхэгдэнэ

ПЕКИН. (ТАСС). КНР-эй хүдөө ажахын министерствын мэдээсэһэнэй ёһоор, үнгэрэгшэ жэлэй октябрьһаа 1958 оной сентябрь һара хүрэтэрхи үе соо Хитадай уһалагдадаг газарынь 480 миллион му болотороо үргэдхэгдөө. 1957 ондо тарилга хэдэг газарынь 31 процент болодог һаа, мүнөө уһалагдадаг таряалангайнь газар 59,5 процент болоно.

Хүсэд бэшэ түсэбэй ёһоор, 1959 ондо уһалагдадаг газарынь 500 миллион му болгогдохоор хараалагдана. Тиихэдэ 1959 оной һүүл болотор орон доторхи таряалангай бүхы талмайн 89 процентнь уһалагдадаг газар болгогдохоор түсэблэгдэнхэй.

Венгриин газар таряалангые үйлэдбэрилхэ кооперациин хүгжэлтэ

БУДАПЕШТ. (ТАСС). Байгша оной январьһаа сентябрь һара хүрэтэр Венгридэ хүдөө ажахын 279 шэнэ кооперативууд байгуулагдаһан байна. Социалистическэ секторэйнь хахалагдадаг газарынь 100 мянган хольдһоо үлүү болоо. (Нэгэ хольднь 0,57 га юм). ВНР-эй газар элдүүрилгын министерствын мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөө орон дотор 6 мянган хүдөө ажахын газар элдүүрилгын кооперативууд эмхидхэгдээд, миллион хахад хольд газартай Венгриин таряашадай газарые элдүүрилжэ байнхай.

Агууехэ Октябриин 41 жэлэй ойе угтуулан

СОФИ. (ТАСС). Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин 41 жэлэй ойдо зорюулагдаһан социалистическэ мүрысөөн Болгариин предприятинуудта үргэнөөр дэлгэрэнхэй гэжэ Болгариин телеграфна агентство мэдээсэнэ. Энэ жэлдэ ороной бүхы предприятинуудай ажалшад һайндэрэй мүрысөөндэ оролсонхой. Эдэнэр орон дотороо дэлгэрһэн—гурбадахи табан жэлэйнгээ (1958—1962) түсэбые гурбан жэлдэ дүүргэхэ гэһэн зорилго урдаа табинхай.

«Табан жэлэй түсэбые гурбан жэлдэ!» гэһэн дайшалхы лозунгые София, Русе, Тырново, Габрово болон бусад городуудай томохон предприятинуудай хүдэлмэришэд үүсхээ.

КНДР-эй түмэр харгынууд электрификацилагдана

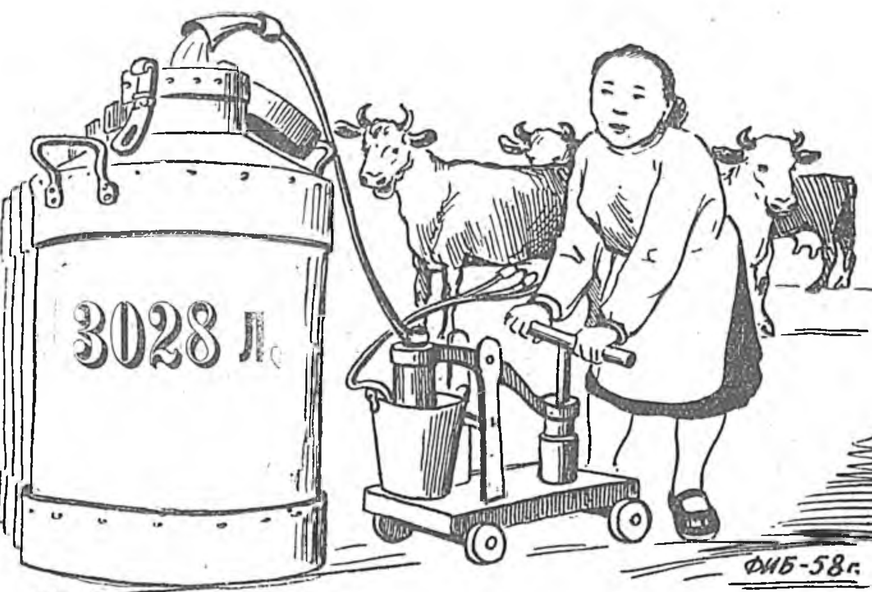
ПХЕНЬЯН. (ТАСС). Корейн центральна телеграфна агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Пхеньян—Вонсан гэһэн 40 километрын зайтай түмэр харгы электрификацилагдаа. Энэнэй ашаар түсэбөөр хараалагдаһан гурбан харгын хоёрынь электрификацилагдаба. Эдэ харгынуудай хүдэлмэриин дүүрэхэдэнь Хойто Корейн хоёрдохи табан жэлдэ хараалһан түсэбынь дүүргэгдэхэ юм.

Эдэ түсэбынь Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин 41 жэлэй ойн һайндэр болотор дүүргэгдэхэ.

Һүн далай салгидана...

Һаалишадай республиканска мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадажа байһан Бичурын совхозой һаалишан нүхэр Дулма Дармаева энэ жэлэй эхинһээ хойшо октябриин 20 хүрэтэр үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 3028 литр һү һааба.

Дармаева, Танай ажалай
Далайса,
эршэ,
суугаар —
Сагаан хөөһэтэ һүн далай
Салгидана багуул соогуур.

Зурагынь Ф. Балдаевай,
Үгэнь А. Жамбалдоржиевай.

ХИЛЫН СААНАҺАА

ДЭЛХЭЙН ХҮН ТҮРЭЛТЭН АГУУЕХЭ ОКТЯБРИИН ҺАЙНДЭРТЭ БЭЛЭДХЭНЭ

ХИТАД

ПЕКИН, ноябриин 4. (ТАСС). Агууехэ Октябриин 41 жэлэй ойн һайндэртэ бэлэдхэл Хитадта улам үргэдэнэ. Экономико болон соёл культурые хүгжөөлгэдэ совет арадай туйлаһан ехэ амжалтые, хитад, совет арадуудай аха дүүгэй нягта хани барисаае, Советскэ Союзай эб найрамдалда дуратай гадаадын политикые харуулһан выставкэнүүд, фотовитринэнүүд Пекиндэ, Шанхайда, ороной бусад городуудта эмхидхэгдээ.

Хитадта металлургиие түргэнөөр хүгжөөлгэдэ СССР-эй үзүүлһэн туһаламжа тухай, КНР-эй арадай ажахын элдэб һалбаринуудта советскэ мэргэжэлтэдэй шэн зоригтойгоор ажаллажа байһан тухай олон тоото статьянууд, корреспонденцинүүд хэблэлдэ толилогдоно.

РУМЫНИ

БУХАРЕСТ, ноябриин 4. (ТАСС). Румыниин Арадай Республикын городууд болон тосхонуудта Октябриин урда тээхи үдэрнүүдтэ политическэ, ажалай ехэ дэбжэлтэ болоно. Агууехэ Октябриин 41 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаһан уялгануудаа дүүргэһэн, үлүүлэн дүүргэһэн тухайгаа олон предприятинуудай коллективүүд мэдээсэнэ. Галацка областиин 11 томо предприяти мүнөө ерэхэ жэлэйнгээ түсэбөөр ажаллажа байна. Сталин городой автомобиль бүтээгшэд 21.300 тонно металл алмаа.

КНДР

ПХЕНЬЯН, ноябриин 4. (ТАСС). Агууехэ Октябриин 41 жэлэй ойе КНДР-эй ажалшад угаа ехэ политическэ, ажалай дэбжэлтэтэйгээр угтажа байна. «Агууехэ Октябриин суртал Корейн арадые илалтада зоригжуулна», «Советскэ Союз түрүүтэй социалистическэ лагериин илагдашагүй хүсэ шадал» гэһэн темэнүүдээр промышленна предприятинуудта, хүдөө ажахын кооперативуудта, һуралсалай газарнуудта лекци, элидхэлнүүд хэгдэнэ.

Октябриин революциин уласхоорондын угаа ехэ удха шанар тухай статьянууд газетэнүүдтэ толилогдоно.

Даниин коммунистическэ партида КПСС-эй ЦК-гэй үгэһэн бэлэг

КОПЕНГАГЕН, ноябриин 4. (ТАСС). Даниин коммунистическэ партиин XX съездын хүдэлмэридэ хабаадаһан КПСС-эй делегаци Даниин коммунистическэ партида бэлэг «Владимир Ильич Ленин» гэһэн документальна фильмые Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй даалгабаряар үсэгэлдэр дамжуулан үгөө.

Бэлэгые дамжуулан үгэлгэ хани халуун оршон байдалда үнгэрөө. Бэлэг үгэхэ үедэ Даниин коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй, хиналтын комиссиин гэшүүд, КПД-гэй XX съездэ ерэһэн аха дүү коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудай делегацинууд байлсаа.

Альфред Енсен бэлэгые абаад, КПД-гэй ЦК-гэй гүйсэдкомой зүгһөө Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ үнэтэ бэлэгэйнь түлөө баясхалан хүргөө. Тиигээд партиин марксистско-ленинскэ үндэһэ һууриин арюун сэбэр, бата бэхи байхын түлөө тэмсэлдэ тус бэлэгые Даниин коммунистнууд хэрэглэхэ гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Австриин коммунистическэ партиин 40 жэлэй ойн һайндэр

ВЕНА, ноябриин 4. (ТАСС). Австриин коммунистическэ партиин 40 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай заседани мүнөөдэр Венэдэ болоо. Энэ заседани дээрэ олон түмэн коммунистнууд, компартиин тала баригшад байлсаба. КПА-гэй 40 жэлэй ойн һайндэртэ аха дүү коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудай делегацинууд ерээ. КПСС-эй делегациин составта КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн Н. М. Шверник (делегациин хүтэлбэрилэгшэ), КПСС-эй ЦК-гэй гэшүүн, Литвагай компартиин ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь А. Ю. Снечкус, үнинэй большевик С. М. Трифонов ороно.

Заседани дээрэ КПА-гэй түрүүлэгшэ И. Копдениг үгэ хэлээ. 40 жэлэй турша соо Австриин коммунистическэ партиин ябажа гараһан түүхэтэ замые тэрэ тобшоор шэнжэлһэн байна. Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин болоһоной һүүлээр, удангүй тогтоһон, тэрэнэй үзэл сурталаар зэбсэгжэһэн Австриин компарти оронойнгоо хүдэлмэришэн ангиин революционно тэмсэлые толгойлһон байна. 1934 оной февральда болоһон байлдаанһаа хойшо компарти нюуса байдалда орожо, фашизмда эсэргүү нэгэдэмэл фронтдо олониитые эмхидхэн жагсааһан юм. Германиин фашизмын Австриие эзэмдэхэдэ, манай парти хадаа Австриие хамгаалхын тулада эб найрамдалай, ороной зүгһөө эсэргүүсэлтэ хэлгын тугые үргэһэн байна гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглээ. Гитлеровскэ эзэмдэлгэдэ эсэргүүсэн хэгдэһэн тэмсэлэй үедэ коммунистнуудай эрхимүүдынь шуһаяа адхаруулһан, ами наһаяа үгэһэн байна.

40 жэлэй турша соо манай парти Австриин хүдэлмэришэн ангида, Австриин бүхы арадта үнэн сэхэ байгаа. Энэнь социализмын, уласхоорондын пролетариадай һанал нэгэдэлгын хэрэгтэ бидэнэй үнэн сэхэ байлгатай холбоотой юм. Советскэ Союзтай, социалистическэ бүхы оронуудтай хани барисаатай байлга манай ороной бэеэ даанхай байжа, амгалан ёһоор хүгжэхэ хэрэгтэ эрхим найдабари болоно гэжэ И. Копленит саашань хэлээ.

— 40 жэлэй туршада дэлхэй дээрэ болоһон эрид ехэ хубилалта социализмын үзэл сурталай, марксизм-ленинизмын үзэл сурталай илан мандажа байһые гэршэлнэ. Гэбэшье түүхын хүгжэлтые гэдэргэнь сухарюулхые эрмэлзэдэг хүсэнүүд дэлхэй дээрэ бии. Иимэ хүсэн Австридашье бии гэжэ И. Копдениг үргэлжэлүүлэн хэлэбэ. Эдэ хархис хүсэнүүд өөһэдынгөө һанаашалгануудые дүүргэхэбди гэжэ бү найдаг лэ. Юуб гэхэдэ, Австриин хүдэлмэришэн анги хархис хүсэнүүдэй бүхы һанаашалга болон мэхэ гохые буруутуулжа шадахаар яһала хүсэтэй гэжэ үгэ хэлэгшэ онсолон тэмдэглээ.

И. Копдениг үгынгөө түгэсхэлдэ юрөөлнүүдые табяа: Манай партиин тугые дээрэ үргэе!

Советскэ Союзай алдарта Коммунистическэ партиин толгойлдог дэлхэйн коммунистическэ хүдэлөөнтэй аха дүүгэй холбоо барисаан мандаха болтогой!

Эб найрамдалай түлөө, хүдэлмэришэн ангиин нэгэдэлэй түлөө, социализмын илалтын түлөө шэнэ байлдаанууд тээшэ урагшаа дабшая!

И. Копленигэй үгэ хэлэжэ байхада, сугларгшад оло дахин нэрьесэ альга ташаа.

Удаань баярай заседанида хабаадагшадта хани халуунаар угтагдан, КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн, КПСС-эй делегациие толгойлогшо нүхэр Н. М. Шверник үгэ хэлээ.

Н. М. Шверник үгэ хэлэхэдээ, Австриин коммунистическэ партиин тогтоһоор 40 жэлэй гүйсэһэн алдарта ойтой дашарамдуулан, баярай заседанида хабаадагшадта, Австриин бүхы коммунистнууд болон ажалшадта КПСС-эй ЦК-гэй даалгабаряар, аха дүүгэй халуун баяр баясхалан хүргөө.

Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин нүлөөгөөр 1918 ондо байгуулагдаһан Австриин коммунистическэ парти хүдэлмэришэн ангиин хэрэгэй түлөө, эб найрамдалай, демократиин, социализмын түлөө тэмсэхэдээ марксизм-ленинизмдэ үнэн сэхэ байгаа, саашадаашье байха гэжэ Н. М. Шверник хэлээ. Австриин компарти ажалшадай шухала хэрэгые шэн зоригтойгоор хамгаалагша, Австриин бэеэ даанхай байдалай түлөө хатуужалтай тэмсэлшэ мүн гэжэ Н. М. Шверник хэлэбэ.

Австриин компарти алдарта замаараа ябажа гарахадаа, реформизм болон оппортунизмтай эбсэшэгүй тэмсэл хээ, өөрынгөө зэргэ дотор бии болоһон бүлэг оппортунистнуудые бута сохёо, марксизм-ленинизмын туг доро партяа бүри нягтаар эмхидхэн жагсаагаа гэжэ үгэ хэлэгшэ онсолон тэмдэглэһэн байна.

Германиин империализм болон фашизмда эсэргүүсэн, оронойнгоо бэеэ даанхай байдалай түлөө, уласхоорондын түгшүүрилтэ шанга байдал һулаpуулхын түлөө, эзэрхэг түримхэй бүлэгүүдтэ Австриие оруулха гэжэ баруун гүрэнүүдэй хэдэг һэдэлгэнүүдтэ эсэргүүсэн, социальна системэһээ дулдыдангүйгөөр бүхы гүрэнүүдэй энхэ тайбанаар зэргэ оршон байхын түлөө, хододоо бэеэ даанхай байха политика бэелүүлхын түлөө Австриин компартиин хэһэн шэн зоригто тэмсэл тухай Н. М. Шверник саашань хэлээ.

Австри Советскэ Союз хоёрой хоорондохи харилсаан тухай тоггтоходоо, хоёр ороной хоорондохи политическэ, экономическа болон соёл культурын холбоо барисаан улам бэхижэн үргэдэжэ байна гэжэ Н. М. Шверник ханангяар тэмдэглээ. Хани барисаанда, тэгшэ эрхэ болон бэеэ даанхай байдалаа хүндэлэлсэлгэдэ үндэһэлэн Австритай хани барисаагаа саашадань хүгжөөхые Советскэ Союз хүсэнэ гэжэ тэрэ хэлээ.

Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин 41 жэлэй ойе, КПСС-эй XXI съездые угтаха гэжэ совет арадай угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр бэлэдхэжэ байһые тэмдэглэхэ зуураа, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр промышленность, хүдөө ажахы болон соёл культураяа хүгжөөхэдөө совет арадай угаа ехэ амжалта туйлаһан тухай Н. М. Шверник дэлгэрэнгыгээр хэлэбэ. Өөһэдынгөө коммунистическэ партинуудай хүтэлбэреэр орон бүхэнэй хүдэлмэришэн анги иимэ үрэ дүн туйлажа шадаха байна гэжэ Н. М. Шверник онсолон тэмдэглээ.

Империалистнуудай саг үргэлжэ хэжэ байдаг хорото аашануудта эсэргүүсэн, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал аршалан хамгаалхын, бэхижүүлхын түлөө Советскэ Союзай, социалистическэ бүхы оронуудай хэжэ байһан тэмсэл тухай Н. М. Шверник нилээд дэлгэрэнгыгээр тогтожо хэлэһэн байна.

Дэлхэйе эзэмдэн абахые эрмэлзэн, США-гэй империалистнууд шэнэ дайнда, хамагай түрүүндэ Советскэ Союзда, бүхы социалистическэ лагерьта эсэргүү дайнда ехээр бэлэдхэл хэнэ гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглэбэ.

Гэбэшье энэ эзэрхэг түримхэй политикань заатагүй буруу һүрэхэл. Юуб гэхэдэ, Хитадай Арадай Республика, Советскэ Союз, социалистическэ лагериин бусад оронууд мүнөө үедэ али бүхы эзэрхэг түримхэй ябуулгые бута сохижо шадахаар түгэлдэр хүсэн болонхой.

Империалистическэ дай үүдхэгшэдэй ама татахын тулада эб найрамдалай түлөө тэмсэдэг бүхы хүсэнүүдые эмхидхэн жагсааха шухала гэжэ бүхы дэлхэй дээрэхи жиирэй хүнүүд ойлгоно гээд Н. М. Шверник саашань хэлэбэ.

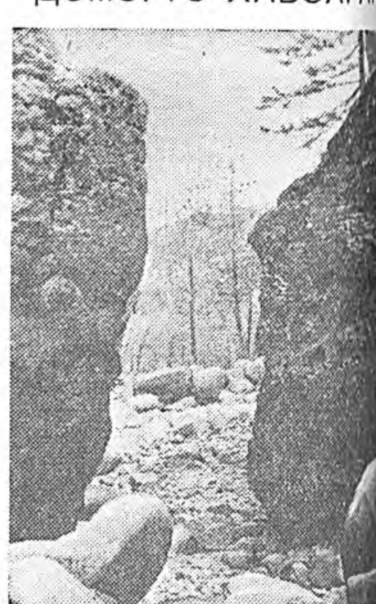
Бүхы оронуудтахи коммунистнууд хүдэлмэришэн ангиин түрүү отряд байһан туладаа эб найрамдалай, демократиин, социализмын түлөө, арадуудай хоорондын хани барисаанай түлөө сухаришагүйгөөр, эрид шууд тэмсэлшэд болоно. Шухалын шухала асуудалнуудаар бүхы аха дүү партинуудай хүсэд нэгэн һаналтай байһаниинь коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэдэй зүблөөнэй Москвада 1957 оной ноябрьда болоходо элеэр харагдаа һэн. Энэ бата нэгэдэлыень һулаpуулхын тулада уласхоорондын хархис этэгээдүүдэй хэдэг бүхы һэдэлгэнүүд хүсэдөөр буруу һүрөө.

Марксизмда эсэргүүгээр хэһэн Югославиин ревизионистнуудай ябуулгые коммунистическэ партинууд нэгэн һаналтайгаар буруушааһан байна. Ленинскэ шууд сэхэ партийна политикые эрид сэхээр хамгаалха, ревизионизмын ямаршье үзэгдэлые шүүмжэлхэ, марксистско-ленинскэ теориин арюун сэбэр байхын түлөө тэмсэхэ гээшэ бидэнэй уялга, бүхы коммунистнуудай уялга болоно.

Австриин хүдэлмэришэн ангиин түрүү отряд болохшо Австриин коммунистическэ партиин хүндэлэлдэ, Советскэ Союзай болон Австриин арадуудай хоорондохи хани барисаанай, харилсаа холбооной хүндэлэлдэ зорюулан Н. М. Шверник үгынгөө түгэсхэлдэ юрөөлнүүдые табяа.

Нүхэр Н. М. Швернигэй үгэ хэлэжэ байхада, сугларгшад оло дахин нэрьесэ альга ташаа.

ДОМОГТО ХАБСАГАЙ

Түүхэдэ ороһон хада хабсагай ... бүхэндэ байдаг. Ахын зон энэ хабсагай ... Сайлагай горхондо түглэ сохигдо... шулууһ байса гэжэ нэрлэдэг.

Д. Дугаровай фотоэтюд.

Ноябриин 7-до Улан-Үдын ажалшадай демонстрацида хабаадаха ТҮСЭБ

Улан-Үдэ городой ажалшадай демонстраци 1958 оной ноябриин 7-до Соведүүдэй талмай дээрэ болохо. Үдэрэй 11 часта демонстраци эхилхэ байна.

Ажалшад өөһэд өөһэдынгөө предприятинуудай, эмхи зургаануудай, һургуулинуудай газаа 9 час 30 минутада суглараад, демонстрациин түсэбөөр тогтоогдоһон гуримай ёһоор үглөөнэй 10 час 30 минутада демонстрациин захалха газарта ерэһэн байха ёһотой.

Районуудай суглуулагдамал колоннонууд иимэ газарнуудта сугларан жагсаха:

1. Гэгээрэлэй министерствын, Зам харилсаанай министерствын, мүн тусхай һургуулинуудай һурагшад Ленинэй үйлсээр — «Прогресс» кинотеатрһаа эхилээд, городой банкын байшан хүрэтэр жагсаха. Энэ колонные нүхэд Халматов, Томин гэгшэд хүтэлбэрилхэ байна.

Железнодорожно районой ажалшадай суглуулагдамал колонно Ленинэй үйлсэһээ Сталинай үйлсэ хүрэтэр Каландарашвили үйлсээр, мүн Сталинай үйлсээр жагсаха байна. Колонные хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Курдюков, туһалагшань нүхэр Зенейцев.

2. Октябрьска районой ажалшадай колонно Кировэй үйлсэһээ Банзаровай үйлсэ хүрэтэр Ленинэй үйлсээр жагсаха юм. Колонные хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Дронов, туһалагшань нүхэр Петчинова.

3. Советскэ районой предприятинууд болон эмхи зургаанууд ажалшад тус тустаа суглараад ерээд, революциин талмай дээрэ Кировэй, Смолиной, Каландарашвилиин үйлсэнүүдээр жагсаха.

Районуудай колоннонуудта коллективүүдэй хаана байхыень районой комисси тодорхойлхо.

Колонные хүтэлбэрилэгшэд—«колонные хүтэлбэрилэгшэ» гэһэн бэшэгтэй улаан бүд зүүн гартаа уяһан хай ябаха.

Демонстрациие городой һургуулинуудай суглуулагдамал колонно нээжэ, һүүлээрнь Железнодорожно, Октябрьска, Советскэ районуудай ажалшадай колоннонууд үнгэрхэ байна.

Талмай дээгүүр гараха колоннонуудта 12 хүн зэргэлжэ ябаха юм.

Суглуулагдамал колоннонуудай жагсаха газарнуудта—Соведүүдэй талмай дээрэ, Ленинэй, Сталинай, Каландарашвилиин, Кировэй, Банзаровай үйлсэнүүдээр үглөөнэй 9 часһаа, Мухинска, Бабушкинай үйлсэнүүдээр—10 часһаа автомашинанууд ябуулагдахаяа болихо.

Суглуулагдамал колоннонуудай жагсаха газарта үглөөнэй 10 часһаа эхилээд, демонстрациин дүүрэтэр хүнүүдэй ябалга хоригдохо.

Ранжуровай, Железнодорожно үйлсэнүүдэй талаһаа Читинскэ үйлсэдэ тусхай табилгатайгаар автомашинанууд Соведүүдэй талмай руу гаргагдажа байха.

Тусхай табилгаар, уряалай бэшэгүүдээр Сталинай, Ленинэй үйлсэнүүдһээ 10 час 45 минута болотор хүнүүд Соведүүдэй талмай руу оруулагдаха. Тэрэнһээ хойшоо талмай дээрэ хүнүүд оруулагдахаа болихо юм.

СССР-эй, РСФСР-эй, Бурядай АССР-эй Верховно Соведүүдэй депутадууд Соведүүдэй талмай дээрэ өөһэдынгөө ... орохо.

Бурядай АССР-эй МВД-гэй албанай таһагые даагша полковник нүхэр Ф. Н. Мадагуевта колоннонуудай демонстрацида ябажа үнгэргэлгые хүтэлбэрилхэ, демонстрациин үедэ ... рии сахилгые эмхидхэхэ даалгабари үгөө.

Городой комисси.

Редакторай орлогшо С. Б. БАЛЬЖИНИМА...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов партийной жизни и экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-14, культуры и быта—34-05, писем трудящихся и переводов—24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н00883. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак № 4703.